

SLOVENE

Gene inseratom:

Enostopna petstina vrsta mali oglasi po Din. 1-50 in Din. 2-100, veliki oglasi nad 45 mm višine po Din. 2-50, poslana itd. po Din. 4-100.

Pri večjem naročilu popust. Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno " 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu " 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase, Zagreb 39.011, Sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Ferman.

Odkar se je zaredila v Sloveniji radikalna stranka, posebno pa, odkar so »Narodovi« starini z bandero in muziko prešli v režimski tabor, klovizljamo stvari, ki pričajo o popolnem pobalkanjenju naše uprave.

Pred nami leži okrožnica, ki jo je te dni okrajno glavarstvo v Ljubljani razposlalo županstvom ljubljanske okolice, v kateri se od županov zahteva, da naj glavarstvu poleg drugih reči naznanijo tudi one rekrute, ki so protidržavnih idej! Pogledali smo še enkrat, ali se morebiti nismo zmotili, toda ne, ferman je napisan v Ljubljani in nosi pečat okrajnega glavarstva, dasi ni glavar sam podpisan, ampak neki drugi kadija. Ni pa na tem žalostnem mazku, ki naj ga gospodje župani na naš nasvet uporabijo tam, kjer je zanj edino mesto, nič povedano, ali je spisan po višjem nalogu ali pa je produkt vsled pasje vročine skisanih državotvornih možganov kakšnega domačega birokrata.

Po zakonu, ki še danes velja, je županstvo avtonomna korporacija, župan pa od ljudstva izvoljeni avtonomni organ, ki mu nihče ne sme ničesar zaukazovati razen tega, kar zakon županu itak nalaga kot njegovo po svobodni volji nase sprejeto dolžnost. Kadar so hoteli avstrijski birokrati z župani pometati, so si vselej opekli prste. Današnji režim pa hoče župane degradirati za nekakšne občinske policaje, ki bodo birokratom na razpolago za vse njihove kaprice. Da vlada vedoma gre za to, da na ta način občinsko avtonomijo via facti polagoma uniči, o tem ni dvoma. Kar se zakona tiče, vemo iz zgleda mobiliziranih železničarjev, da vlada nobenega zakona ne rešpektira, oziroma, da zanjo zakon sploh ne obstoja, če ji ni po godu.

Ferman ljubljanskega okrajnega glavarstva pa dokazuje, da je naš režim izgubil tudi že najenostavnejše čustvo sramu. Da naj župan lastne občane-rekrute denuncira, to more nalagati županom samo kakšen mandarin v Mongoliji, ki nikoli ni poslušal kakšnega kurza iz evropskega prava, kakor so ga gospodje birokrati na ljubljanskem okrajnem glavarstvu.

Ferman pa priča tudi o tem, da nekatere gospode od samega klečeplazenja že prav pošteno luna trka. Kaj se to pravi: »protidržavna ideja«? Kdo ima protidržavne ideje in kakšne so te ideje? Protidržavni ideji imamo pri nas kar za cele vagone. Po tolmačenju režimovcev so protidržavni: pristaši S. L. S., komunisti, Peričevi socialisti, republikanci, Radičevci, sploh vse stranke izvzemši radikale in starine pri »Narodu«, nadalje pristaši angleške orientacije, simpatizerji ruskih sovjetov, zagovorniki uradniškega štrajka, nasprotniki »Slovenskega Naroda«, vsi Slomškarji, Daničarji, Žarjani in Borbaši, vsi bralci »Slovenca«, »Straže« in »Domoljuba«, Južni železničarji, prijatelji federacije z Bolgarijo itd. itd. Ubogi župani, ki naj si zdaj belijo glavo, ali naj vse te ljudi ljubljanskemu okrajnemu glavarstvu naznanijo kot neznane rekrute ali pa samo nekatere izmed njih. Kajti uradnega akta ni še nobenega, koga je pravzaprav smatrati z protidržavnega in katero mišljenje je pravzaprav protidržavno mišljenje, kajti ljubljansko okrajno glavarstvo ne zahteva, da se mu naznanijo protidržavni čini, ampak ideje! Kaj pa, če je župan sam okužen od kakšne gorjimenovane »protidržavne ideje«? Tisti, ki je ta ferman sestavil, pač zasluži, da se gre kam na državne stroške zdraviti.

Stvar izgleda kakor pustna šala, je pa simptom prav resne bolezni našega režimskega aparata. Morebiti je ta bolezen že neozdravljiva. V tem slučaju pa bi vlado uljudno prosili, naj vsaj županom, izvoljenim zastopnikom ljudstva, s takimi sramotnimi ukazi priznaša, in naj take naloge daje žandarmeriji, če nima drugega pametnejšega posla. Ali pa naj ustanovi posebno tajno policijo tudi po deželi, gospod ministar za finance bo kredit rad dovil.

Anglija proti Franciji.

ANGLIJA OZNAČUJE ZASEDBO PORUHRJA KOT PROTIPRAVNO. — ANGLIJA PREDLAGA HAAŠKO RAZSODIŠČE. — FRANCIJA NEUGODNO ZADETA. SKRBI VELESIL ZA BODOČNOST. — VTIS V PRAGI.

London, 13. avgusta. (Izv.) Reuter javlja: V odgovoru na francosko noto naglašala angleška vlada svoje iznenadenje, ki je napravilo nanjo jako neprijeten vtis, da namreč zavezniki angleškega sodelovanja pri rešitvi reparacijskega vprašanja tako rekoč ne smatrajo niti upoštevanja vrednim, razen če bi Anglija sprejela francoske in belgijske predloge neizpremenjene na znanje. Francozi in Belgijci zahtevajo vsote, kakor sta jih določili na konferenci v Spa. Angleška vlada pa smatra za potrebno, da proceni plačilno moč Nemčije neodvisna komisija. O upravičenosti zasedbe Poruhrja naj odloča haaško razsodišče; angleška vlada namreč smatra, da zasedba Poruhrja ni v skladu z določili mirovne pogodbe. Odgovor zaveznikov sili angleško vlado, da ne more popustiti v vprašanju mednarodnih dolgov, dokler ni rešeno reparacijsko vprašanje: Svoji denarnih obveznosti napram Angliji ne bo zanikala in angleška vlada je mnenja, naj se prične ta dolg poravnovati, kakor hitro se ugotovi med funtom in frankom neko stalno razmerje.

London, 13. avgusta. (Izv.) Britanska nota naglašala, da je nesmiselno, če se od Nemčije zahteva, da naj bo voljna plačati reparacije, ako se ji odvzema sploh možnost, da plača. Ako bo zasedba Poruhrja trajala dalje, bo Nemčija popolnoma omagala, ker je zadeto središče njene produkcije in industrije.

Paris, 13. avgusta. (Izv.) Angleški odgovor je na tukajšnje javnost vplival poraz-

no. Vsi listi pišejo, da angleška nota ni niti logična niti pravična, Francija ne more izpremeniti svojega stališča. Sicer je angleška nota po svojem tonu spravljiva, toda stvarno je še bolj neugodna nego so bile vse prejšnje. Ona pušča nad Francijo viseti Damoklejev meč dolgov in označuje zasedbo Poruhrja kot protipravno, kar je naravnost udarec v obraz Franciji. Anglija pravi, da dolgov Franciji ne odpusti, ako se zasedba Poruhrja ne neha. Tudi zahteva, naj odloči o reparacijah haaško razsodišče, je za Francijo absolutno nesprejemljiva.

Berlin, 13. avgusta. (Izv.) Angleški odgovor Nemčiji je zelo okrepil stališče nove vlade. Ta odgovor ne more imeti druge posledice nego da ojači pasivni odpor Nemčije proti zasedbi Poruhrja. Nemški diplomatski krogi zro z zaupanjem v bodočnost.

Rim, 13. avgusta. (Izv.) Tudi tukajšnje politične kroge je odgovor Anglije nekoliko presenetil, dasi se je tukaj že davno vedelo, da Anglija trdovratno zasleduje svoj cilj, prikrivajoč ga z uljudnimi formami. Prihodnost se gleda z veliko skrbjo. Nasprotstvo med Anglijo in Francijo se bo še nekoliko časa zakrivalo, bo pa tem hujše izbruhnilo, ko pride čas za to. Italijanska vlada pa je na vse eventualnosti pripravljena.

Praga, 13. avgusta. (Izv.) Češki politični krogi pripisujejo angleški noti izvanredno važnost, dasi oficijelni krogi skušajo vtis tega dogodka zbrisati. Govori se o potrebi nove orientacije.

Poincaré ne popušča.

Pariz, 13. avg. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré je imel ob priliki odkritja nekega spomenika v Narvillu govor, v katerem je omenjal pritisk, kateremu je bilo izpostavljeno francosko prebivalstvo v krajih zasedenih od Nemcev. Zato pa je danes od Nemcev naravnost nesramno, če stokajo in vpijejo zaradi nasilja, ki ga trpe v Poruhrju, kjer se izvršuje zasedba čisto mirno in se kaznujejo le čini upora, na katerega ščuje ljudi nemška vlada sama. — Nemška vlada se ne bi bila upala upirati, če bi bila videla zavezniške složne. Nemčija bo postala žrtev svoje zaslepljenosti. Polom nemške valute je mojstrsko izvedla nemška vlada v škodo Nemcem. Ako bo nemška vlada svoje delo nadaljevala, bo v triumfu pripeljala nemško državo v propast. Nemčija se moti, če misli, da bomo mi plačevali reparacije iz svojega. Mi vemo, da je pravica na naši strani in poznamo tudi svoja sredstva. Francoski narod hoče imeti zasiguran mir in ga bo tudi dosegel.

Nova vlada v Nemčiji.

Berlin, 13. avg. (Izv.) Cunova vlada je včeraj demisionirala. Predsednik republike Ebert je poveril sestavo nove vlade dr. Stresemannu. Nova vlada bo sestavljena na podlagi široke koalicije.

V NEMČIJI VLADA MIR.

Berlin, 13. avgusta. (Izv.) V Berlinu vlada mir. Le v posameznih okrajih je prišlo do malih neredov, ki pa nimajo nobenega pomena.

DIPLOMATSKO IMENOVANJE.

Pariz, 13. avgusta. (Izv.) »Eclair« poroča, da bo senator Lebrun imenovan za zastopnika Francije pri Društvu narodov na mesto Vivianija. Poincaré je imenoval na to mesto Lebruna zato, ker smatra za dobro, da zastopa Francijo v Društvu narodov zastopnik iz opustošenih krajev.

LORD CURZON NA ODDIHU.

London, 13. avg. (Izv.) Lord Curzon odpušča prihodnje dni na oddih v letovišče Bagnols na Francosko.

Kje je Radić?

Belgrad, 13. avgusta. (Izv.) »Politika« piše, da se je Stjepan Radić vrnil iz inozemstva in da se nahaja v Sestinih pri Zagrebu, kjer je baje imel velik sestanek s svojimi pristaši.

Zagreb, 13. avgusta. (Izv.) Vprašanje odhoda Stjepana Radića v inozemstvo je še vedno edini predmet, o katerim razpravlja občinstvo, med katerim krožijo najrazličnejše vesti. Današnje »Novosti« ponovno priobčujejo svoje poročilo, da je Radić odpotoval preko Mažarske. Pišejo, da je bil aretiran vojaški begunec Sprem, ki je izjavil, da osebno pozna Radića in da ga je eden Radićevih spremljevalcev naprosil, da je nesel Radićevo prtljago do postaje Gječenje. »Novosti« izjavljajo, da vztrajajo pri svojih informacijah, ker da so absolutno točne.

Zagreb, 13. avgusta. (Izv.) Po mestu so se razširile vesti, da se je Stjepan Radić vrnil iz inozemstva. »Jutarnji List« trdi, da je Radić še vedno na Hrvaškem, »Večer« pa prinaša vest, da je Radić v Makedoniji. — Poslanci HRSS trdijo, da Radić biva med hrvaškim ljudstvom in da se je umaknil iz Zagreba vsled ščuvanja iz Belgrada in ker so ga nameravali aretirati.

Lausanne, 13. avgusta. (Izv.) V krogih, ki se zanimajo za jugoslovanske zadeve, se je danes razširila vest, da biva Stjepan Radić v Evian-les-bains. Izletniki, ki so se vrnili sinoči iz Evian-les-bains-a, so pripovedovali, da so videli Radića v istem hotelu ob obrežju jezera, kjer stanuje tudi jugoslovanski ministrski predsednik Nikola Pašić. Iz Evian-les-bains-a odpotuje Stjepan Radić v Bagnols.

Ministri na oddihu.

Belgrad, 13. avgusta. (Izv.) Vaš dopisnik je zvedel, da se je zunanji minister dr. Ninčić sestal z Nikolo Pašićem v Evian-les-bains (ob Zenevskem jezeru). Vsi ministri, ki so na Bledu, so pozvani v Belgrad. Dr. Janić se vrne v Belgrad jutri. Minister Trifunović se pojde zdraviti v Dobro. (Čudno, da so skoro vsi naši ministri bolni, kakor da bi bili sami člani bolniških blagajn.)

Prosvetni načrti.

Belgrad, 13. avgusta. (Izv.) Minister za prosveto Trifunović je danes izjavil časnikarjem med drugim, da bo jeseni predložen parlamentu zakon o ljudskih šolah in zakon o univerzah. Imenovana bo velika komisija iz članov akademije znanosti, iz univerzitetnih in srednješolskih profesorjev ter ljudskošolskih učiteljev, ki bo sestavila potrebni material. Čisto humanistične gimnazije bodo ukinjene. Kar se tiče vprašanja srednješolskih profesorjev, je to rešeno z uradnim zakonom, ki stopi v veljavo 1. oktobra in minister prosvete upa, da bodo profesorji s tem zadovoljni.

Stavka rudarjev.

Trbovlje. Kljub temu, da traja stavka že cele tri tedne in da je družba s svojim skrajno nesocialnim činom odtegnila delavcem skoraj ves zaslužek, vlada v Trbovljah popoln mir in red. Baje je prišlo zopet 20 orožnikov, kaj bodo ti tukaj delali — ne vemo — morda dolgečas pasli. Včeraj v petek 10. avgusta 1923 je bilo več rudarjev aretiranih. Vzrok neznan. Vidi se, da hoče družba na vsak način stavko, ki je upravičena, zlomiti, toda rudarji se tega zavedajo. — Večina rudarjev je zaposlena na kmetih, v Trbovljah je, kakor da bi vse izumrlo. — Vsi rudarji odobravajo odločen nastop naših poslancev, predvsem nar. posl. tovariša Kremenčarja in Kugovnika. Povsod se sliši, da se naši poslanci res zanimajo za bedno delavstvo in da ne farbajo, kakor drugi, ter branijo pravice delovnega ljudstva. Zato odločno obsojamo umazano pisanje »Jutranjih Novosti«, ki napadajo naše poslance, kateri se borijo za pravico rudarjev, kar odobrava celokupno delavstvo. Rudarji si bodo to pisanje zapomnili in delo teh uskokov primerno kvitirali.

V. Katol. shod v Ljubljani.

25.—28. avgusta 1923.

Vozni red posebnih vlakov. (Glej Slovenca od 12. avgusta 1923.) Vlak št. 25 a + b (Kranj in Tržič) se vrne iz Ljubljane 26. avgusta zvečer ob 21.29 uri. — Vlak št. 7 se vrne iz Otoč v Ljubljano 25. avgusta. — Vlaki jemljejo potnike le na postajah med debelo tiskanima postajama. Kdaj pride vlak na katero vmesni postaj si lahko zračunite na podlagi navadnega voznega reda, ki visi v vsaki čakalnici. Dogovorite se v vsakem kraju, kje in kdaj se boste zbrali za odhod za Vaš vlak. Ili morate s tem vlakom, ki je za Vas naročen, ker v drugih najbrž ne dobite mesta in bi nam povzročili škodo in zmedo (pri prenočitvah, na Brezjah, sprevodu itd.). Zapomnite si dobro vozniki red in številko svojega vlaka (več vozov nosilo to številko) in le v njem se vozite cel čed (v Ljubljano, na Brezje in nazaj); v njem gotovo dobite prostor, v drugem ne. Le tisti, ki hoče ostati dalje ali prej priti v Ljubljano na katoliški shod, se smete poslužiti rednega vlaka. Kam bi prišli, če bi hotel vsak v redni osebni vlak, si lahko izračunite iz sledečih primerov: na postaji Videm-Krško pride 1170 oseb, Sv. Jurij 453, Store 555, Celje 671, Brezice 814, Rajhenburg 434, Zagorje 540, Litija 1280, Rakke 1073, Logatec 810, Ptuj 909, Črnomelj 1205, Novo mesto 1430, Trebnje 450, Stična 1792, Ribnica 570, Ortnek 610, Lašče 450, Dobropolje 550, Jesenice 490, Kranj 1770, Skofja Loka 2450, Kamnik 1190 itd.

Iz vsake vasi naj eden gre že nekaj dni preje vprašat na postajo vse, kar treba vedeti. Tudi listke si lahko prej kupite, da ne bo zamude in drena pri odhodu.

Lokalne železnice Ljubljana—Vrhnika, Grobelno—Rogatec, Poljčane—Konjice—Zreče in Slov. Bistrica—Slov. Bistrica mesto so tudi dale popust za polovično ceno.

Izkaznice za Brezje ste ponekod premalo dobili, oni samo za Ljubljano pa preveč. Kaj storiti? Ni več časa za pošiljanje po pošti sem in tja, ker se je železniški upravi posrečilo omogočiti, da gredo vsi posebni vlaki od Stajerske strani do Zagorja—Save in od Dolenjske strani do Grosuplje.

Školljice tudi do Otoč (glej vozni red v nedeljskem Slovencu), bodo mogli vsi udeleženci katoliškega shoda, ki se vozijo s temi vlaki iti tudi na Brezje, ako žele. Vendar pa morajo oni, ki imajo izkaznico za Ljubljano (10 Din), dati svojemu župnemu uradu žigosat in podpisat (žig in podpis župnika oziroma namestnika) ter mu doplačati 5 Din (to doplačilo naj pošljejo — prosimo — č. župni uradi vsaj do 22. avgusta na Pripravljalni odbor V. katoliškega shoda v Ljubljani po navadni izkaznici, odtegnjeno poštino in izrecno napišejo: kraj, število oseb ali izkaznic, ki so jih žigosali proti doplačilu 5 Din). Žig župnega urada naj bo gotovo le na sprednji strani v zgornjem levem vogalu, podpis na zgornjem robu. — Skrbite, da vam kje ne ostanejo neprodane izkaznice, če jih je zmanjkalo, jih še takoj naročite.

Napišite doma s črnilom na izkaznico Vaše ime, naslov in železniško postajo!

Izstopali boste 26. avgusta v Ljubljani: Dolenjci na Dolenjskem kolodvoru, Gorenjci v Šiški, Notranjci na Viču, Štajerci in Posavci na južnem kolodvoru. — Za odhod in izstop druge dneve bo za vse juž. kolodvor.

Spominke podobice niso le za one, ki pridejo na shod v Ljubljano, ampak za vse vernike, ki si žele v mašni knjižici shraniti spomin na V. katoliški shod. Žato jih takoj razpečajte med vse in še naročite!

Vozni kart za Otoče po 10.50 Din, ki so naročene, ne kupimo, ampak pošljemo ta teden denar tja nazaj, odkoder so jih naročili. Imejte 10.50 Din v vozu pripravljene, od potnikov vsacega voza jih eden zbere in za vse kupi na postaji Ljubljana karte za Otoče ter jih razdeli v vozu, da ne boste vsi izstopali in povzročili zamude celi vrsti vlakov! To spremembo želi železnica.

Vzemite seboj več robcev, ogrinjalo (za nočni hlad in odejo na ležišču), komodo obušalo, hrane (ki ne dela žeje!) za ves čas potovanja, hladilne pijače, sladkorčkov itd. v torbah in nahrbtnikih, ki jih komodo lahko povsod imate pri sebi, nanje prišijte svoj naslov. Ne pozabite na laterne in sveče!

Držite se skupaj svoji in krajani! Od doma na postajo idite skupaj pravočasno, sedite v isti voz (ker bodo mnogi morali v tovrne voze, ki imajo malo klopi, vzemite par sedal z naslonom seboj iz vsake vasi); v Ljubljani gredo udeleženci ene okolice (dekanije) skupaj (seveda razdeljeni v oddelke mož, žen, Marijinih družb, narodnih noš, županov in odbornikov itd. — v sprevodu; le Orli, dijaki, Orlice, učiteljstvo gre skupaj iz cele Slovenije; pri sv. maši in zborovanju ste skupaj, izvzemši imenovane ter pevce in župane ter odbornike; popoldne se morda razdelite in greste v tisto cerkev, kjer bo za Vas posebna pobožnost, na telovadišče pa, na Brezje in skupno prenočišče greste zopet skupaj domačini. Preden se kje ločite, se domenite, kdaj in kje se zopet združite.

Za skupna prenočišča boste izvedeli iz »Slovenca« še ta teden. Plačati bo treba za enkratno uporabo 10 K (nas bo stalo več, zato so preplačila zelo umestna).

Vse zastave in prapori na katoliški shod. Rediteljska komisija pozivlja vsa društva, družbe in odseke, da pridejo na shod s svojimi zastavami in prapori, da jih razvijejo v sprevodu in na prostoru sv. maše in slavnostnem zborovanju. Nameramo, da bi nosili v sprevodu cerkvena bandera, smo radi mnogih pomislekov, ki smo jih prešli zlasti z dežele, popolnoma opustili. Za vsako zastavo zberite po tri zastavonoše, ker

bo sprevod dolg in se bo jako hitro pomikal. Tudi ženske družbe naj si preskrbe moške zastavonoše, ker bodo ženske težko kos svojih nalogi.

Prehrana ob katoliškem shodu. Na nedeljski poziv prehranjevalne komisije so se oglasile naslednje gostilne: gostilna »Pri Stefanu«, Miklošičeva cesta poleg »Ljudske posojilnice, obed: juha, meso, 2 prikuhi in kruh Din 10, mesto mesa pečenka Din 13; gostilna v Rokodelskem domu, Komenskega ulica, ista obeda po Din 12.50 in 15 Din; gostilna Jerneja Ložarja »Pri Kaplanu«, Sv. Petra nasip 19 prvi obed Din 10; gostilna »Pri Kovaču«, Kolodvorska ulica 27, prvi obed 12.50, drugi 17.50 Din. Udeleženci naj obiščejo samo po komisiji priporočene gostilne. Nadaljne priglasitve gostilničarjev sprejema načelnik prehranjevalne komisije Anton Kos, Gospodarska zveza, mesni oddelek.

Prehranjevalna komisija je pripravljena zagotoviti udeležencem popolno prehrano, ako ji do 22. avgusta javijo na naslov njenega načelnika število reflektantov ter obenem vpošljejo odgovarjajoče zneske. Na prijave brez vpisane denarja in na prijave, ki bi došle prepozno, se komisija ne bo mogla ozirati. Priporočamo udeležencem, da si na ta način zagotovijo prehrano, ker se sicer izpostavijo nevarnosti, da ostanejo brez zadovoljive prehrane.

Okraševalna komisija za 5. kat. shod prosti, da ji oni župni uradi, na katere je izšla okrožnica glede mlajev, ki naj bodo dolgi nad 12 m brez vršičkov, sporoče nujno po dopisnici, kdaj se jih pripelje na lesno dvorišče Gospodarske zveze, Dunajska cesta. Naprosimo za čimvečje število mlajev, da slavnostne prostore dostojno okrasimo. Najpoznejši rok za dostavo je 28. avgust.

Krajevni odbori skrbite, da bo vsak po učen o sporedu in obnašanju, voznem redu, snagi itd., da nihče ne zamudi vlaka, si pri skrbni karto in izkaznico. Reditelji pazite na disciplino, snago, spodobnost, red, varnost. Poskusite že pred kolodvorom doma razvrstiti udeležence tako, kakor bodo šli v sprevodu. Prenočevali bodo ločeno moški in ženske, vendar blizu skupaj iz ene okolice. Na vsakem kraju in času se mora poznati na nas, da gremo na katoliški shod. Pazite, da ne izgubite denarja, karte, izkaznic!

Železničarje ubogajte! Postrezite jim z jedjo, tobakom itd., ker so slabo plačani in za nas te dni veliko trpe, da se jim izkazemo hvaležne in ne bo zamud ali kake nesreče.

Na Brezje bo šla večina vlakov. Z veliko težavo smo to dosegli, vsled tehničnih težkoč železnice. Časa ima pa okoli šest ur vsak vlak, torej štiri ure na Brezjah, več ni bilo mogoče radi vlakov, enotirne železnice in prostora na Brezjah. V Otočah hitite na cesto in čez most, oni iz prvega voza naprej, za njimi po vrsti iz drugih: (2., 3., 4. itd.) voz. Mostnine boste plačali po 1 K od osebe tja in sem. Zberite med vožnjo in naj plača eden za vsak voz, da bo šlo hitro naprej. Na Brezjah bo sicer poskrbljeno za sv. maše in govore ter sv. spoved. Vendar vsi ne boste mogli k sv. spovedi tam. Pojdite čimveč prej doma! Gg. duhovniki enega vlaka naj se domenijo med seboj, kako bi se ustreglo njihovim faranom in obvestile nje ter samostan na Brezjah o tem. Gg. pridigarje si določite izmed svojih sami doma v dekaniji. Čas na Brezjah berete v voznem redu, ki je upošteval kar največ potrebe romarjev.

• Znižana vožnja na parobrodih. »Dubrovačka parobrodsko plovdba« je dovolila udeležencem V. katoliškega shoda v Ljubljani 80 odstotni popust za vse razrede svojih parnikov v dobi od 15. avgusta do 5. septembra, ako se izkažejo z izkaznicami, da potujejo na katoliški shod v Ljubljano.

Na Bled ni bilo mogoče sestaviti vlakov (pomanjkljive prijave, strožje odredbe vsled bivanja kralja na Bledu, radi Brezij zabasana proga). Manjše skupine in posamezniki naj se peljejo tja z osebnimi rednimi vlaki, če žele.

Spočiti in naspiti pojdite na pot, ki bo dosti naporna. Vsako priliko porabite, da se osvežite in odpočijete tako, da ne motite sporeda in povzročate zamud. V Ljubljani bo pripravljeno za 15.000 oseb prenočišče, tudi bližnje okolice bomo porabili, če bo treba. Vendar se vozite večinoma ponoči in vsaj eno noč mnogi skoro nič ne bodo spali. Žato pojdite doma prej počivat!

V nedeljo, dne 26. avgusta bo v Ljubljani nad 50.000 do 80.000 udeležencev V. katoliškega shoda od zunaj. Žato je neizbežno, da manj oddaljeni udeležniki razbremenite mesto tako, da do sprevoda (urejevanje od 5. do 7. ure, sprevod od 7. do pol desetih, pot bo le 2 km dolga) pridete v Ljubljano, zvečer pa začnete odhajati domov, tako da sploh ne boste spali v Ljubljani. — Seveda mislimo pri tem le na ogromno večino, ki bo le v nedeljo mogla biti na shodu. Tisti udeležniki, ki kot voditelji in organizatorni delavci spadajo na zborovanja 25., 27. in 28. avgusta, si morajo po svoje urediti udeležbo, ker jih je le 5—10 odstotkov nedeljskega števila; enako Orli-telovadci.

Berite te dni vsak dan časopise, skrbite vsak zase in svoje, ne zanašajte se na druge, da bomo vsak čas in vsakemu posebej mogli streči v nepregledni množici!

Informacije glede katoliškega shoda si skušajte dobiti iz objav v časnikih sami! Na vsako malenkost nam ni moč odgovarjati. Važnejše zadeve objavljamo kakor hitro je kaj definitivno odločenega. Če bi bili povsod na naše pozive točno odgovorili, bi bili mi marsikaj prej mogli končnoveljavno skleniti in objaviti. Vendar se nam je posrečilo vse pravočasno urediti.

Zbirališče, red sprevoda in na Kongresnem trgu, prenočišča itd. objavimo še ta teden. Je že izvečine izdelano v podrobnosti.

Pritisnite na zaspane krajevne odbore, da bodo delali in vse potrebno poskrbeli, poučili ljudi itd. pravočasno. Zahtevajte od njih pojasnil in navodil, določitev kraja, rediteljev, zastavonoš itd.

Nobene zastave ne pustite doma! Čemu jo sploh imate, če jo niti na katoliški shod ne vzamete seboj? Če je eden ne more sam nositi, določite še po dva pomočnika, ženskim družbam dajte moške prapor-nike!

Bandere (cerkvenih) ne jemljite seboj, ker so težka in visoka, toraj manj prikladna za dolg sprevod; zato se je večina pripravljalnega odbora odločila proti njim.

Table z napisom: Dekanija (n. pr. Radovljica) na obeh straneh zobarvanim belim drogom 2 m, pripravite. Na zbirališčih se uvrstite za njimi. Tudi drugi oddelki (n. pr. Apostolatstvo mož, Slomškova zveza, Katoliško dijaštvo) imajo lahko take table.

Delajte, samo še en teden imate časa! Ljubljana, dne 12. avgusta 1923.

Načelnstvo odseka zunanjih priprav.

Za ureditev naših prometnih razmer in za pravice železničarjev.

(Govor narodnega poslanca Franca Kremžarja v narodni skupščini dne 26. jul. 1923.)

Gospodje narodni poslanci! Predno se spustim v razpravo o naknadnih kreditih ministrstva saobračaja, naj mi bo dovoljeno še enkrat ugotoviti, zakaj je Jugoslovanski klub glasoval za nujnost razprave o teh naknadnih kreditih. (Fran Zebot: »Gospod Pucelj, poslušajte!«) In zakaj glasuje protiposameznim ministrstvom.

Naša politika je načelna in poštena.

Mi smo glasovali, kakor je bilo že v generalni debati povedano, za nujnost tega zakonskega predloga zato, ker je bil ta zakonski predlog samo poprava prejšnjega budžeta za lansko leto, ki pa ni bil naše delo, ampak je bil delo koalicijske vlade, v kateri je sedel poleg drugih gospodov tudi zastopnik slovenskih kmetijaca, gospod Pucelj, ki je, naj se danes izgovarja kakor hoče, sokriv in soodgovoren za to, da je bila v budžetu Slovenija tako prikrajšana, in da bi bila še bolj, ko bi ne bilo teh naknadnih kreditov. Mi smo glasovali nujnost teh kreditov zaradi tega, ker je bilo v resnici nujno, da se ta stvar do 30. junija izvede, ker bi bilo sicer zapadlo marsikatero plačilo v Sloveniji in bi med drugim tudi naši otroci, otroci naših volilcev in mislim, tudi otroci volilcev gospoda Pucelja sedeli pozimi v nezakurjenih sobah. (Ivan Pucelj: »Glasujete pa le proti!«) Gospod Pucelj, vi čisto dobro veste, da je nam to glasovanje velevala naša taktika, da pa mi vkljub tej taktiki od svojega stališča, ki smo ga zavzemali od vsega početka in na podlagi katerega smo prišli tudi v tem številu zastopat semkaj slovenski narod, da mi od tega našega stališča nismo odstopili niti za las in se trdno držimo vsega tega, kar se imenuje naš strankni program. Rečem pa lahko, če bi bil kdo drugi (klic: Pucelj!) prišel z 21 poslanci zastopat semkaj slovenski narod, bi bil že zdavnaj z razvitimi zastavami odjadril v Pašičev tabor. (Klici na desnici: »Tako je!« — Stjepo Kobasica: »Pašiču morate biti zahvalni za sve, što imate danas!«) Gospodje, nisem govoril prav nič o Pašiču. (Ivan Pucelj: »Ništa niste kazali, to nije tačno!«) Moram ugotoviti, da mi izvršitvi in izpolnitvi naših pragmatičnih želj, da mi izvršitvi in izpolnitvi naših zahtev do danes nismo prišli še prav nič bližje. To je res in to moram ugotoviti na tem mestu. Zahtev slovenskega naroda bodisi v kulturnem, političnem, finančnem ali gospodarskem pogledu vlada do danes še ni prav nič vpoštevala, in smo mi tudi v upravnem pogledu še vedno tam, kjer smo bili pod koalicijsko vlado, da posebno v Ljubljani vladajo še vedno bivši eksponenti demokratske vlade, seveda sedaj z radikalnimi vizitkami. (Ivan Pucelj: »Konstatirate, da nimate uspeha!« — Franjo Zebot: »Nočemo nobene milosti!«) Gospodje, mi vodimo politiko, ki je načelna in poštena. (Živahno odobravanje na desnici.) Žato vodimo politiko tako, kakor smo obljubili slovenskemu narodu, brez ozira na to, ali ima ta politika danes kaj uspeha ali ne, imela ga bo pa gotovo, če bo slovenski narod ostal še dalje pošten in nepodkupljiv. (Živahno odobravanje na desnici. — Dr. Jančič: »Ko upravlja v Sloveniji? Koliko ima Srba tamo? Vi kažele,

Edgar Allan Poe:

Znameniti doživljaji Arturja Gordona Pyma.

(Dalje.)

Ko so se nasitili s čudeži vrhnega krova, smo jih spustili pod krov. Presenečenje je presegalo vse pričakovano. Niso našli besed začudenja; molče so ležali sementertja in le tupatam rahlo zaklicali. Mnogo so si belili lase z orožjem; smeli so vse potipati in preiskati, kolikor so hoteli. Mislim, da niso slutili smisla orožja, temveč da so ga smatrali malikom, ker so videli, kako skrbno smo ravnali z njim in kako pazljivo smo čuli nad njimi, ki so ga ogledovali. Pogled na velike topove je podvojl čudenje. Bili so se jim spoštljivo in malodušno in se niso drznili, jih natančneje preiskati. V kajiti sta bili dve veliki zrcali; tu je presenečenje doseglo višek. Tuvit se je prvi približal; stal je sredi kajite, preden ju je zagledal. Ozrl se je in se videl v steni. Mislim, da na noprotni strani vdruživ. Zbal sem se, da kar izdihne. Nismo ga zamogli pregovoriti, da bi se še enkrat ozrl. Vrgel se je na tla, skril obraz v roke in ostal tako, dokler nismo zvlekli na krov.

Vsi divjaki so prišli postopoma na krov, vedno po 20 naenkrat; Tuvit je smel ves čas ostati na ladji. Ni bilo tatov med njimi; po odhodu nismo pogrešili niti enega predmeta. Med vsem obiskom so se kazali prijazne. Vendar par potez v njihovem vedenju nam je ostalo nepojasnjenih. Tako

jih n. pr. nihče ni mogel pregovoriti, da bi se približali nekaterim običajnim nenevarnim predmetom: jadrom, jajcu, ponvi z moko. Skušali smo zvedeti, če imajo kaj predmetov, ki bi jih zamenjali, niso nas pa dobro razumeli. Spoznali pa smo iz znakov, ki so nam jih dajali, da je na otoku polno Galapagos-želv, kar nas je nemalo začudilo. Eno smo celo videli v Tuvitovem čolnu. Tudi smo videli »biche de mer« v rokah divjakov; požirali so jo hlastno kar sirovo. Ti čudni pojavi (kajiti v takšni zemljepisni širini je bilo to vse čudno) so vzbudili v kapitanu Guyu željo, dodobra preiskati pokrajino; nadejal se je dobička. Kakortudi sem želel, podrobneje spoznati otok, sem vendar še bolj hrepenel, nadaljevati brez odloga pot na jug. Imeli smo lepo vreme, kako dolgo se bo morda še držalo? Bili smo ob 84°, pred nami odprto morje, močan tok nas je gнал na jug, veter ugoden... kako naj bi potrpežljivo poslušal predlog, da naj bi ostali delj časa tu, kot je za zdravje moštva potrebno? Opozoril sem kapitana, da v sili lahko prezimimo tu ob povratku. Slednjič me je ubogal — komaj vem, kako sem polagoma zadobil vpliv pri njem — in sklenili smo, da ostanemo tu le teden dni in nato prodiramo kakor dolgo mogoče proti jugu. Pripravili smo torej vse potrebno. Pod Tuvitovim vodstvom smo »Janec« varno vodili skoz čeri in se približno miljo od brega zasidrali v izbornem, vsepovsod od celine obdanem zalivu ob jugovzhodni obali glavnega toka v globini desetih sežnjev. Dno je bilo iz črne peska. Ob vrhu zaliva so baje izvirali trije lepi studenci z dobro

vodo. Videli smo polno gozdov v okolici. Štirje čolni divjakov so nam sledili v spoštljivi razdalji. Tuvit je ostal pri nas ter nas po zasidranju povabil, da ga pospremimo na celino in počastimo njegovo vas v notranjosti otoka z obiskom. Kapitan Guy je pristal na to. Deset divjakov je ostalo na krovu za tale. Oddelek dvanajstih naših se je pripravil, da sledi poglavarju. Skrbeli smo za dobro oborožitev; nismo pa hoteli pokazati nezaupljivosti. Topovi na ladji so bili uravnani na strel, mrežne vrvi so pritegnili in vse je bilo pripravljeno zoper napad. Višji brodar za časa naše odsotnosti ni smel nikogar pustiti na krov in če bi izostali delj kot 12 ur, naj bi s kutrom, oborožen z vrtilno puško iskal po obali.

Z vsakim korakom se nam je vsiljevala misel, da se nahajamo v pokrajini, ki ni bila podobna v nobenem smislu katerikoli drugi deželi, ki jo je kdaj obiskal civiliziran človek. Nič domačega nismo videli. Drevesa niso slišala nobeni rastlini vročega, zmerne ali mrzlega pasu in so bila popolnoma različna od onih ob globoljnih širinah, ki smo jih ravno bili prejadrali. Celotno skale so zgledale novovrstne v masi, barvi in sestavi. Tudi reke so imele tako malo skupnega z vodami drugih podnebij (kakor se to neverjetno sliši), da smo se bali, piti iz njih. V resnici smo jih komaj mogli smatrati naravnim pojavom. Ob potoku, ki je tekkel preko poti (bil je prvi, ki smo ga srečali), so se Tuvit in njegovi ustavili ter pili. Vsled čudne barve vode smo se branili piti, ker smo

mislili, da je umazana. Šele čez nekaj časa smo uvideli, da imajo vsi potoki na otoku isto barvo. Ne vem, kako bi po bliže določil posebnost te vode na kratko. Dasi je, kakor navadna voda, pri vsakem nagibu zemlje hitreje tekla, ni vendar nikdar prozorna, razen če je padala v kaskadah. Vseeno pa je bila tako čista kot voda iz apnenčnih skladov; razlika je bila le navidezna. Najprvo, posebno pri neznatnem padu, je spominjala na gostoto na arabski gumi, če ga raztopiš v navadni vodi. To pa je bila še njena najmanjša čudovita lastnost. Ni bila brezbarvna, tudi ne enako barvana, temveč je v temu nudila očesu vse odtenke temnovijoličaste barve, slične menjajočim bojam posebne vrste svile. Menjavanje v odtenkih je nastajalo tako, da smo se ravnotako začudili, kakor Tuvit prej pred zrcalom. Napolnili smo posodo z vodo; ko se je usedla, smo videli, da sestoji cela tekočina iz množine različnih žilic, katerih vsaka je imela drugo barvo. Te žilice se pa niso mešale; zveza med posameznimi delci je bila popolna, a nepopolna z ozirom na sosedne žilice. Če si potegnil z nožem skozi nje, je voda, kakor naša, docela obljela ostrino; in ko si odtegnil nož, je vsaka sled zares izginila. Če si pa potegnil z nožem natančno ob meji dveh žilic, si povzročil popolno ločitev, ki ni kakor ni takoj prestala po koheziji. Fenomen vode je tvoril prvi člen nezaslišane vrste navideznih čudov, ki so me polagoma vedno močneje ovili.

Slovenski narod je pošten, a zar je srbski nepošten? — Franjo Zebot: »Gospod Jakić, ne razumete slovenski! Učite se slovenski!« — Kremžar: »Da, ugodno dr. Jakić, moram ugotoviti, da tudi vi niste razumeli.« — Predsednik Ljuba Jovanović: »Ja ču, gospodo, izdati nalog, da gospoda stenograf beleže samo govornika, ne one, koji upadaju.« Gospodje, preham sedaj na dnevni red.

Slovenija brez potrebnih železniških zvez.

Na dnevnem redu je ministrstvo saobračaja. Promet je ena najvažnejših panog državnega gospodarstva. Promet je glavna žila, po kateri pulzira vse gospodarsko življenje ne samo pri nas, ampak v vsaki državi. Pri tem, ko razpravljamo o tej najvažnejši gospodarski panogi državne uprave, moramo ločiti dvoje: mrtvi kapital, s katerim razpolaga ta panoga uprave, potem pa živi material, ki je važnejši kakor mrtvi. Bodisi glede mrtvega kakor glede živega materiala, moram ugotoviti, da mi, kot zastopniki slovenskega naroda ne moremo biti baš zadovoljni z upravo v tem ministrstvu in to radi tega, ker se naše glavne zahteve, ki jih imamo, še niso uresničile in se niso upoštevale. (Predsednik Ljuba Jovanović: »Gospodine poslaniče, molim vas, da se držite predmeta o ministarstvu saobračaja.« — Medklci na desnici. — Fran Kremžar: »Gospod predsednik! Glejte, tudi vi slovensko niste dobro razumeli.« — Jovanović: »Čuo sam dobro razumeo.«)

Mi zahtevamo, zahtevali smo to že večkrat, a se še do danes ni v tem oziru ničesar ukrenilo, kar moram tukaj posebno poudarjati, namreč, da se nam zgrade nujne železniške zveze: Krapina—Rogatec, Črna—Kamnik, Murska Sobota—Dolnja Lendava, Brežice—Novo mesto in glavna zveza Slovenije z morjem. Mi smo sedaj popolnoma odrezani od morja in nimamo nobene železniške zveze z morjem več. Zato zahtevamo iz gospodarskih ozirov, da se čimprej zgradi nujno potrebna zveza Slovenije z morjem.

Navedel bi lahko še nekaj drugih pribojz glede posameznih postaj, kakor n. pr., kakaj dolenski brzovlak ne stoji v Metliki, pač pa v Bujarjah, a se ne morem tem stvarim več baviti, ker bi mi čas prehitro potekel.

Propadajoči železniški material.

Pri upravi mrtvega materiala gospoda ministra saobračaja opozarjam na to, da vidimo po vseh progah naše države, počenši od Ljubljane notri do Belgrada — kako je v notranjosti Srbije meni ni znano — na raznih večjih in manjših postajah vse polno mrtvega materiala, ki je morda malo obrabljen ali zelo pokvarjen, ki pa leži cele mesece in tudi cela leta tamkaj zarjavet. To je dragocen material, ki gre na ta način v propast in izgubo. Ugotoviti moram, da se v tem oziru jako malo naredi. Tudi novi stroji, ki so baš došli iz Nemčije, ko so le malo pokvarjeni ter bi se dali hitro popraviti, stoji zunaj in propadajo. Gospodje, tu gredo milijoni in milijoni našega narodnega premoženja v izgubo. Mislim, da je tu birokracija tega saobračajnega ministrstva skrivna na tem, da se vrše tako velike škode na narodnem premoženju.

En dinar dnevno poviška.

Gospodje, preidem sedaj na živi material. Ugotoviti moram še enkrat, da je živi material pri ministrstvu saobračaja mnogo važnejši kakor mrtvi material. Vi imate lahko na razpolago najmodernejšo vagono in stroje, če pa nimate na razpolago sposobnega živega materiala — uslužbencev — nimate prometa. Ta živi material, ta dragoceni material, ti naši železniški uslužbenci se od železniške uprave — ne vem, če le po krivdi ministrstva saobračaja samega — morda je finančno ministrstvo tudi nekoliko skrivno, veliko bolj zanemarjajo, kakor pa tiste mašine, ki leta in leta rjave po posameznih postajah. (Pričevanje na desnici.) Naši železničarji, posebej delavci že od leta 1920., od tistega časa, ko je bil minister dr. Korošec, niso dobili nobenega povišanja, razen v zadnjem času nekaj malega, pri katerem povišanju pa od odpadla na nižje uslužbenstvo en dinar dnevne poviška. (Franjo Zebot: »Tarife na železnicah so pa štirikrat povišali!«)

Kam je šel denar za gospodinjke doklade?

Dalje moram ugotoviti, da se kljub raznim prošnjam in energičnim zahtevam železniškega oboja vseh stanov in vseh drugih narodov v tej državi ni njih stanje nič izboljšalo. Gospodje, to so eksperimenti železniške uprave z njenimi uslužbenci. (Predsedstvo prevzame prvi podpredsednik Ljuba Bakić.) Jaz se samo čudim, da se naši železniški promet vrši še toliko v redu, kakor se vrši. Mislim, da bi morala država posvečati predvsem železniškemu oboju svojo pažnjo. Če govorimo danes o vojnih kreditih in o vojni nevarnosti, potem moramo reči, da je za vsako vojno gibanje in za vsak omobilizacijo najvažnejši železniški promet. Železniški promet je odvisen od dobre ali slabe volje železniškega oboja. To železniško oboje, ki tvega pri tem svoje življenje in svoje zdravje, iz-

vršuje danes svojo težavno službo tako zvesto in tako požrtvovalno, da se mora vsakemu tudi zadnjemu sicer tako slabo plačanemu uslužbencu vsak železniški minister odkriti. (Živahno odobravanje na desnici.)

Gospodje, prosil bi še malo potrpljenja, da ugotovim nekatere podrobne stvari in jih dam na znanje gospodu ministru saobračaja. V budžetu za leto 1922/23 je pod partijo 1566, pozicija 5, predvidena svota 1 milijon dinarjev za one železničarje, ki žive v dvojnem gospodinjstvu. To je bilo sprejeto v ta budžet s sklepom ministrskega sveta z dne 16. junija 1921. Tu pridejo predvsem v poštev železničarji — in teh je največ — ki vrše svojo službo v Zagrebu, a imajo svoje družine na Slovenskem. V Zagreb se ne morejo preseliti, ker tam ne dbe stanovanj. Je pa mnogo takih tudi v Vinkovcih in po drugih važnejših postajah naše države. Toda mi smo ugotovili, da je dobilo od tega milijona, ki je bil ustavljen v budžet za lansko leto, doklade samo 26 družin, in sicer, kakor se zagotavlja, samo 26 politično eksponiranih družin, ki so služile prejšnjemu režimu. Gospodje, sedaj na opetovane urgence... (Medklci v središču.)

Prosim, to je treba javno povedati. Jaz ne bi bil o tem govoril javno tu pred zbornico, toda naši poslanci celega kluba so se zavzeli za to, da se ta krivica popravi in, da dobe doklade vsi, ki morajo v interesu službe živeti ločeno od svojih družin. Toda, vkljub opetovanim urgencam si sedanjí gospod minister saobračaja ni mogel osvojiti tega mnenja in še danes ni pristal na to, akoravno imajo železničarji po sedanjí službeni pragmatiki pravico do doklad za dvojnó gospodinjstvo in akoravno je prejšnji gospod minister Stanić izjavil, da je to namenjeno za vse, najsi vrše svojo službo v Sloveniji ali na Hrvaškem ali v Srbiji. Gospodje, sumim, da je del tega za dvojnó gospodinjstvo železničarjev namenjenega denarja šel za kilometražo, ki je v prejšnjem proračunu bila tudi premalo predvidena in se sedaj tudi za kilometražo zahteva naknadni kredit ali pa je ta denar šel kam drugam.

Kožuhi, ki jih železničarji ne smejo nositi.

Dalje je v budžetu za lansko leto partija 1567, pozicija 6, določen znesek 14 milijonov 500.000 dinarjev za obleko železničarjev. (Medklci: »Dobili so!«) Da, dobili! Osební kondukterji so dobili kožuhe, ki jih v službi ne smejo nositi, za katere so pa seveda odgovorni. Imeti jih morajo doma, jih ne smejo nikamor dati in seveda tudi ne prodati. Gospodje, to so stvari, ki niso pravilne, in ki med železniškim obojem vzbujajo nevoljo in mu jemljejo veselje do službe. V interesu prometa zahtevam, da se taki nedostatki odpravijo in prosim gospoda ministra saobračaja, da da v tem oziru železniški upravi nalog, da gre tudi v tem pogledu železniškim uslužbencem na roko.

Igranje z železničarsko pragmatiko.

Železniško oboje zahteva, in se mu tudi obljublja že dolga leta službena pragmatika. Reklo se nam je, da je ta železniška službena pragmatika gotova in da se kmalu predloži naši narodni skupščini. Sedaj pa zopet slišimo, da se to ne bo zgodilo. Gospodje, obžalujem, da se s takimi stvarmi tako igra, da se to tako odlašja, da se te vitalne zahteve železniškega uslužbenstva tako podcenjujejo, in odločno svarim, da bi se železniško oboje še nadalje tako traktiralo.

Beda železničarjev.

Glavni pri tem zakonu za železniške uslužbence mora biti ne samo ureditev njihovega pravnega položaja, ampak predvsem ureditev njihovega materialnega stanja. Kajti slišal sem od železniških uslužbencev in sem to tudi na lastne oči videl, da gredo ti uslužbenci zjutraj v službo tešče, da ostanejo ves dan zunaj in si vzamejo samo kosček kruha seboj, zato ker njihove družine doma nimajo toliko, da bi se mogle prehraniti in tudi nimajo denarnih sredstev da bi si mogli zunaj kupiti kaj gorkoga. Najslabše izmed vseh pa so progovni delavci, ki vrše najtežje telesno delo, pa so čisto za postavljeni. Pod takimi razmerami vrše železniški uslužbenci torej svojo dolžnost! To so patrijotični heroji, in ne bi smelo biti niti enega ministra, ki ne bi tem uslužbencem izrekel ne samo z besedami, ampak tudi z dejanjem svoje pohvale. (Odobravanje na desnici.)

Kaos in neenakost.

Kar se tiče detajlov, hočem čisto na kratko omeniti, da se mora maksimiranje draginskih doklad odpraviti, ker to nasprotuje ne samo pravnemu načelu, ampak tudi čutu pravičnosti. Dalje naj se odpravi omejitev draginskih doklad, ter naj se da vsem železniškim uslužbencem vobče, ki toliko trpe vsled pomanjkanja in draginje, enkratni nabavni prispevek in naj se dajo tudi poduradnikom in slugam stanovanjske doklade. Kakor hrana in obleka, je tudi stanovanje življenska potreščina. Služba in stanovanje, sta v najtesnejši zvezi. Vidimo pa, da je v železniški upravi in službi v tem pogledu pravi kaos. Nekateri dobe stanovanjske doklade, drugi stanovanja in natura, tretji pa zopet nič, tako, da se dela v tem oziru ljudem očitna krivica.

Vagonarji.

Gospodje, kar se tiče stanovanj železniških uslužbencev, moram izreči še tole. Mislim, da gospoda železniškega ministra na to ni treba še posebej opozarjati, ker to lahko sam vidi. V vseh večjih mestih naše države, kjer so večja križišča, vidimo, predno se pripeljemo na postajo, cele vrste vagonov, v katerih prebivajo vagonarji, to so železniški uslužbenci, ki ne morejo dobiti stanovanj. Ne morebiti samo eno leto, ampak po dve, tri, štiri leta prežive v vagonih s svojimi družinami. Tam notri se jim rodi njihova deca, tam notri tudi umira. (Franjo Zebot: »Grobje za žive ljudi!«)

Gospodje, ko toliko železniških vagonov propada zaradi tega, ker služijo za stanovanje, gre na stotine milijonov državnega premoženja v nič. Kajti vagoni so danes dragi in stane vsak vagon na stotisoče dinarjev. Železniška uprava bi bila morala pravočasno misliti na to, da bi bila začela graditi stanovanja za svoje uslužbence, pa bi danes njeni uslužbenci stanovali v poštenih, zidanih stanovanjih, železniška uprava bi pa imela pri tem tudi svoj dobiček, ker bi imela na razpolago vagono, ki jih danes nimamo.

Največje sirote: vpokojenci.

Naj se dalje obrnem na kratko še na tiste največje sirote, ki so tudi železničarji, oziroma ki so enkrat bili železničarji, to so vpokojenci. Južna železnica, na katero ma gospod minister saobračaja svoj vpliv, ima takozvane milostinarje. To so delavci, ki so po 40 do 50 let delali pri železnici, pa dobivajo namesto penzije samo miloščino in sicer z draginskimi dokladi, ki znašajo danes dva dinarja dnevno. (Klici: »Zalostno!«) Gospoda ministra saobračaja opozarjam, naj upravo južne železnice prisili, da tem svojim milostinarjem da toliko, da bodo mogli pošteno živeti. Kajti to življenje, ki ga danes žive ti siromaki, ni človeka vredno življenje. Druge stvari, ki bi jih hotel še omeniti, so obsežene v resoluciji vpokojencev, ki jo bom izročil gospodu ministru saobračaja. Prosim gospoda ministra, da ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem podpira naše zahteve, ki so v prvi vrsti zahteve humanitete in da obenem skrbi za to, da se bodo te naše zahteve tudi izpolnile.

Za železničarske zaupnike.

Opozoril bi gospoda ministra še na to: (Medklci iz središča: »Hočete li glasati za to?«) Kako moremo glasovati za vlado, če se nič ne zgodi kar zahtevamo? Glasovanje je znak zaupanja ali nezaupanja vladi. Opozoril bi torej gospoda ministra na to, da so imeli železničarji svoje zaupnike, ki so v smislu zakonskih določil dolžni vse storiti, da zastopajo uslužbence pri zahtevah za zboljšanje njihovega položaja. Toda ti zaupniki ne morejo in ne smejo vršiti svoje dolžnosti, ker jih niti železniška direkcija v Zagrebu niti drugi uradi nočejo niti sprejeti. Gospod minister saobračaja naj tudi v tem pogledu napravi red. Železničarji so danes v pravem pomenu besede raja. Mislim, da ni zdravo igrati se z obupanimi ljudmi. Država ima, tako je rekel včeraj gospod minister Trifković, moč, da vsako organizacijo zlomi, če bi bila vladi na poti. Gospodje, morda je to res, čeprav je to tudi za državo nevaren poskus. Ampak tukaj vam ni treba lomiti nobene organizacije. Pojdite ljudem na roko, pa boste videli, da ti ljudje niso protidržaven element, ampak da so stolp, na katerem se lahko gradi boljša bodočnost naše države.

Železniško direkcijo nazaj v Ljubljano!

Slednjič moram v imenu poslancev Jugoslovanskega kluba izreči enodusno zahtevo našega naroda, da hočemo v interesu železniške službe, v interesu našega ljudstva, v interesu sporazuma med nami, da se železniška direkcija vrne nazaj v Ljubljano. (Buro odobravanje na desnici.)

Ob prevratu je bila Slovenija prva, ki je svoj železniški promet vzpostavila. Naši železničarji in naši uradniki so od prvega trenutka prevrata pa do zadnjega vestno vršili svojo dolžnost. Vse ljudstvo in ves narod jih je v tem oziru podpiral. V zahvalo za to, da je slovensko železničarstvo vzpostavilo promet, se nam je pa vzela direkcija.

Gospodje! Ne morem izjaviti drugega, nego to: Zahteve, ki sem jih navedel tu v imenu celokupnega slovenskega naroda, se doslej še niso vpoštevale in zato ne moremo dati svojega zaupanja sedanjí vladi. Zahtevati moramo, da se izvrši notranja preureditev naše države v tem zmislu, da bomo o svojih stvareh sami odločevali in s svojimi dohodki sami gospodarili, potem pa se bomo tudi sicer gledali z lepšim očesom. (Živahno odobravanje in ploskanje na desnici.)

Politične vesti.

Shod na Rovih. V nedeljo, 12. avgusta, se je vršil na Rovih shod, ki ga je sklicala Kmetška zveza. Na shodu je poročal o političnem razvoju zadnjih mesecev urednik Fran Smodej. Zborovalci so soglasno odobrili delovanje Jugoslovanskega kluba in sprejeli resolucije, ki ostro protestirajo proti zvišanju davkov in ostrinam no-

vega vojaškega zakona. Po shodu se je vršil občni zbor Kmetške zveze. Izvoljen je bil stari odbor.

— Jug in zapad. K našemu uvodniku v nedeljski številki smo prejeli od zelo ugledne osebnosti slednje priznalo pismo, ki ga radi njegove tehtne vsebine objavljamo. Pismo se glasi: Dovolite mi, da Vam k današnjemu uvodnemu članku »Slovenca«: »Jug in zapad« izrazim svoje popolno soglasje in z menoj — kakor sem uverjen — vsak iskren Slovenec, ki ima srce na pravem mestu in možgane še nepokvarjene. Pisava »Slovenskega Naroda« je zadnje čase postala naravnost ogabna. V članku o dveh knjigah pa »Slov. Narod« namenoma zamenjava odnosno istoveti dalmatinski lokalni krajevni patriotizem s slovenskim narodnim patriotizmom samo da more iznova pogreti tisto odvratno »jugoslovensko« teorijo, ki se ve samo od nas Slovencev zahteva, da naj pustimo svoj prekrasni jezik in svojo kulturo in se ujediniimo v imaginarno jugoslovensko godljo, iz katere bi se morda kedaj izkristaliziral srbski narod v mejah Slovenije povečan za en milijon pripadnikov, ki bi vsi nosili Kajnov pečat najpodlejšega odpadništva od materinščine, pa vendarle ne bi bili Srbi in tudi od pravih Srbov nikoli kot taki priznani. Mi Slovenci moramo svoj jezik, vso svojo kulturo pa tudi svoj politični ideal, ki seveda nikdar ne bo težil iz okvira Jugoslavije, nemoteno in neokrnjeno razvijati naprej brez ozira na desno in levo in ne da bi popustili tudi le en sam jota od tega programa. Šele tedaj, ko bodo Srbi uvideli, da imamo toliko ponosa, da za svoje narodne svetinje ne barantamo in da niti v tej niti v oni »udinjevalni« smeri prav nič ne popustimo, šele tedaj nas bodo pričeli spoštovati in ceniti kot svoje brate. Popušcanje pa je začetek brez konca, odnosno končalo bi se s popolnim razkrojem našega jezikovnega, narodnega in političnega značaja, ter ter bi v zgodovini na veke osramotilo ime Slovenca, kot primer najnemoralnejšega naroda, ki je za skledo leče prodal — svojo dušo in svojo narodno bitnost sploh. Iz tega vidika je pisava neke vrste slovenskega časopisja postala tako nemoralna in odvratna, da se človek s studom odvrča od nje in se upravičeno vprašuje, je-li klečplazvo res še druga natura Slovencev. Vsi živi jeziki se dandanašnji razvijajo v smeri diferenciacije ne pa v smeri stapljanja. Stapljanje bi moglo biti samo umeten produkt od zgoraj, nikdar pa iz širokih narodnih mas. Prilika za stapljanje celih narodov je bila morda pred tisočletjem, nikakor pa ne v dobah današnjega od dne do dne bolj kompliciranega razmaha človeške kulture. Marsikaj bi rad še zapisal a zaenkrat bodi dovolj.

— Radić je v Jugoslaviji? Zagrebški »Jutarnji list« objavlja informacijo iz krogov HRSS, ki izgleda kakor kak komunist, iz katere je razvidno, da je Radić še vedno v Jugoslaviji. Vse romantične pripovedke o njegovem begu v inozemstvo so po tej informaciji gladko izmišljene. Na zahtevo raznih članov njegove stranke se je Radić skrtil v varnem kraju, kakor je bil to že enkrat storil pod banom Tomašičem. Od razvoja političnih dogodkov, pa je odvisno, če bo Radić odpotoval v inozemstvo. Vzrok, da je treba njegovo sedanje bivališče držati v tajnosti, leži v tem, da se nameravajo nanj atentati, in sicer od take strani, proti kateri se Radić ne more braniti. — Ta objava je po našem mnenju obenem tudi zelo čvrst odgovor na razne režimske pripovedke o Radićevem begu na Dunaj in o njegovih sestankih s hrvatskimi emigranti. S to objavo seveda vprašanje, kje da je Radić, še nikakor ni rešeno, ravno tako pa tudi ni rešeno vprašanje, kje je Pašić in kaj tam dela, kjer je.

Dnevne novice.

— Obletnica smrti kralja Petra. Danes, na dan druge obletnice smrti blagopokojnega kralja Petra Osvoboditelja se vrši v pravoslavni kapeli spominska služba božja.

— Evharistični kongres v Zagrebu. Vsak udeleženev evharističnega kongresa, ki ima certifikat (izkaznico) naj kupi na odhodni postaji celo vozovnico do Zagreba. Pokaže naj svoj certifikat pri blagajni in zahteva, da mu uradnik žigosa na postaji certifikat in vozovnico. Oboje morajo udeleženci dobro shraniti in paziti da v Zagrebu ne oddajo ne vozovnic in ne certifikatov. Udeleženci naj uporabljajo posebni vlak, ki bo odhajal iz Ljubljane v soboto dne 18. avgusta ob 8. uri zjutraj in se vračal iz Zagreba v Ljubljano v nedeljo, dne 19. avgusta ob 10. uri zvečer. Tudi lahko uporabljajo vse druge vlake južne in državne železnice. Vendar se mora vsakdo peljati po isti železnični progi tje in nazaj ne da bi prekinil vožnjo razen v Ljubljani. Kdor pa želi v petek, dne 17.

avgusta prenočiti v Ljubljani naj se oglasi v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12, kjer bo poslovala posebna pisarna do 11. ure zvečer in bo tam dobil potrebna navodila.

— Bled. Danes poseti razstavo »Vesne« kralj Aleksander. Doslej je bilo prodanih 6 umotvorov.

— Ob priliki 5. katoliškega shoda bo proizvajala »Ljubljana« v nedeljo 26. avgusta in v ponedeljek 27. avgusta ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani P. H. Sattnerjev oratorij »Assumptio« s popolnim orkestrom dravske divize oblasti. Opozorjamo že sedaj na to, da si lahko naroči udeleženci z dežele vstopnice pri »Ljubljani« z dopisnico.

— Pašič v Bohinju. V nedeljo, 12. avgusta ob pol devetih zjutraj se je peljal z avtomobilom mimo Boh. Bistrice v smeri proti Boh. jezeru z večjim spremstvom ministrski predsednik Nikola Pašič.

— Pokrajinska uprava za Slovenijo objavlja: Prebivalstvo je bilo že večkrat od uradne strani opozorjeno, naj se v lastnem interesu ponoči ne približuje municijemskemu skladišču, ki se nahajajo v okolici Ljubljane. Kljub temu prihajajo še vedno poročila, da prebivalstvo ne upošteva teh opozoril. Zaradi tega se prebivalstvo mesta Ljubljane in okolice ponovno opozarja na to, da je strogo prepovedano ponoči se približevati municijemskemu skladišču in da imajo strogo povelje vsakega, ki ga dobijo v bližini teh skladišč, prijeti ter ga odvesti na komando mesta v Ljubljani.

— Na zimski kmetijsko-gospodinski šoli v Repnjah (p. Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 15. oktobrom 1923. Šola traja 6 mesecev, od 15. oktobra do 15. aprila 1924. V zavod, ki je v rokah šolskih sester iz reda sv. Frančiška, se sprejme 12 gojenk z vso potrebno oskrbo. Oskrbovalnina znaša 400 Din na mesec. — Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti najmanj 16 let stare, je vlagati do 15. septembra 1923 pri vodstvu kmetijsko-gospodinske šole v Repnjah, p. Vodice, Gorenjsko.

— Jug. akad. klub »Slovenski Jug« v Krakovu (Poljska) ovime obavešava vse one kolege, koji bi želeli študirati u Krakovu na sledećim visokim školama: medicini, pravu, filozofiji, agronomiji, akad. likovnih umetnosti i rudarskoj akademiji, da se u slučaju potrebe obrate za pobliže informacije na adresu: Jug. akad. klub »Slovenski Jug«, Krakow, Uniwersytet Jagiellonski.

— Ali so koč SPD za hribolazce ali pa krokarje? Hribolazce nam piše: V zadnjem času se je osobito v Frischaufovem domu na Okrešlju razpaslo pijančevanje in s tem tudi kalenje nočnega mira. Tako je neka močna krokarska družba začela avgusta t. l. improvizirala pod patronanco domače oskrbnice s krepkim sodelovanjem oskrbnice iz Korošice krok, ki je trajal do pol starih zjutraj. Krokarji so brez ozira na planince, ki so se zgodaj podali k počitku, razgrajali, vpili, žvižgali, peli in ropotali, osobito proti jutru je bilo to kričanje že huronsko. Pisec teh vrstic kakor tudi drugi turisti, niso to noč očesa zatisnili. Vsi so se zgražali nad takim obnašanjem. Glasom hišn. reda, ki velja za vse koč SPD, mora po 10. uri zvečer vladati v kočah popolen mir. Oskrbnica je odgovorna za vzdrževanje hišnega reda. Če pa oskrbnica sama sodeluje pri kalenju nočnega mira, ni čudež, da se krokarji upajo tako divjaško obnašati. Planinsko društvo prosimo, naj energično napravi red, kdor pa hoče kroatati, naj ostane doma v Ljubljani, kjer je prostorov v »o svrhu zadosti.

— Desetdinarski falzifikati. Občinstvo je sicer že opozorjeno, da so se pojavili v denarnem prometu desetdinarski falzifikati, ki se ličejo desetdinarskih bankovcev predzadnje izdaje. Največja razlika med ponarejenim in pravim bankovcem obstoji v tem, da so na falzifikatu številka serije (levo) nekoliko manjše kakor one na desni strani (številka bankovca). Na pravem bankovcu so oboje številke enake velikosti. Spirale, ki so naslonjene na voglih kvadratov (zadnja stran bankovca) so na falzifikatih položene druga proti drugi, na pravih bankovcih pa druga za drugo.

— Sestanek inomoških teologov (Conventat). Vsi gospodje, ki so študirali v Inomostu, se prav vljudno vabijo, naj se o priliki evharističnega shoda v Zagrebu udeležijo sestanka, ki se bo vršil dne 20. t. m. ob 16. uri v Salezijanskem zavodu (Vlaška ulica 38).

— Iz Kraljevice nam poročajo: Naše letovišče ob Adriji je od leta do leta bolj obiskano. Med letoviščarji vidiš največ Hrvatov, za njimi pridejo Srbi, Čehi, Slovenci, drugih narodov je malo. Židov pa nekaj sploh ni, kar z veseljem konstatiramo. Ljudstvo je prijazno in postrežljivo. Cene niso pretirane, kakor so, žal, po nekaterih slovenskih letoviških in toplicah. Hrana je izborna in so take porcije, da ima najboljši jedec dovolj. Najboljše črno vino piše po 45 kron liter. Za kopej v 25—27 stopinj toplem morju plačaš 2 dinarja. Železnica iz Ljubljane v Kraljevice stane 144 dinarjev.

a se ti izplača, če ostaneš tukaj nekaj dni. Med češkimi gosti je več državnih uradnikov, ki si lahko privoščijo oddih v morskem kopališču in sicer ne zaradi svoje dobre valute, ampak zato, ker so češki državni namoščenci draginji primerno plačani.

— Izkaznica za evharistični kongres v Zagrebu se je našla. Kdor jo je zgrbil, jo dobi v našem uredništvu.

— Razglas. Višji šolski svet pozivlja z ozirom na odlok pokrajinske uprave oddelka za prosveto in vere z dne 27. dec. 1921, št. 6824, vse one učne osebe brez stalnega učnega službenega mesta, ki že imajo zrelostni izpit ter jih je pristojna okrajna (mestna) šolska oblast razrešila od službe na dosedanjem časovnem učnem mestu, naj se prijavijo v službo sklicujoč se na ta odlok pri okr. šolskih svetih v področju okrajnega glavarstva v Brežicah, Črnomlju, Konjicah, Ljutomeru, Mariboru, Slovenjgradcu predvsem pa pri okrajnem glavarstvu (šolskemu oddelku) v Murski Soboti. Vsaka zgoraj omenjena učna oseba mora prijaviti vložit do 25. avgusta t. l. in sicer vsaj pri treh navedenih okr. šolskih oblastih, če že nima zagotovila za določeno učno mesto v kateremkoli izmed omenjenih krajev. V prijavah mora navesti vse tri kraje, za katere se je prijavila. Višji šolski svet bo smatral, da je učna oseba, ki se ne izkaže 1. oktobra t. l., da je službo že nastopila, izstopila iz šolske službe s posledicami §§ 15 in 18 naredbe bivše deželne vlade z dne 14. februarja 1919 št. 361 Ur. l.; njeno mesto bo v staležu zasedel z drugo učno osebo. Prizadele učne osebe se opozarjajo, da bi se smatrala odklonitev po okr. šolski oblasti določenega učnega mesta za izstop iz učiteljske službe z zgoraj navedenimi posledicami. Ako bo morda prejela učna oseba pomotoma dekret od več okr. šolskih oblastev, velja brezpogojno oni s prejšnjim datumom. V dvomljivih primerih bo določil mesto višji šolski svet. Ta razglas naj vzamejo na znanje tudi one zgoraj omenjene učne osebe, ki bi morda ne prejele še posebnega obvestila od pristojne okr. šolske oblasti. Potni stroški za novo učno mesto se povrnejo. — Predsednik: dr. Stanko Bevk, s. r.

— Tržič. Na praznik 15. avgusta ob 4. uri popoldne igrajo tukajšnji dijaki v »Našem domu« Grillparzerjevo žaloigro »Prababica«, predvsem za okolice. Vstopnice v predprodaji pri g. Tavčarjevi. Vsi vljudno vabljeni!

— Gasilno društvo v škofljici je priredilo v nedeljo, 12. t. m., veselico v prid zgradbe sokolskega doma.

— Iz železnikov se poroča, da bo vsled slavnosti 25 letnice gasilnega društva v nedeljo dne 19. t. m. avto-omnibus vozil namesto od popoldanskega vlaka že od prvih vlakov, kateri prihajajo zjutraj iz Ljubljane v Škofjo Loko, v železnike in zvečer na postajo k večernim vlakom.

— Loški potok. Dne 19. avgusta obhaja gasilno društvo Loški potok svojo 25 letnico in priredi pri tej priliki veliko vrtno veselico v lastni oskrbi. Sodeluje godba gasilnega društva št. Jurij.

— Bled. Katol. prosv. društvo na Bledu vabi na igro »Ulica št. 15«, katero priredi dne 18. (v soboto) in 19. avgusta (v nedeljo), oba-krat ob 20. uri (ob 8. uri zvečer) v društveni dvorani. Vstopnice se dobe samo v predproda-ji v konsumu. — Odbor.

— Najdeno truplo. Dne 30. julija 1923 se je našlo na obrežju Save pri Brežicah truplo neznanega utopljenca, ki je približno 60 do 70 let star, močne srednjevelike postave, črnih sivo pomešanih las, takih brk in brade. Oblečen je bil v temnorjav suknjič in hlače, obut v čevlje na zadrgo. Pri telesni preiskavi se razen žepnega noža (pipca), žepnega robca in male verižice ni našlo ničesar, zlasti nikakih listin, na podlagi katerih bi se zamogla ugotoviti njegova identiteta. Truplo, ki ne kaže nikakih znakov nasilne smrti, se je fotografiralo ter pokopalo na pokopališču v Brežicah. Slike utopljenca so v pogled pri okrajnem sodišču v Brežicah.

— Zastevanje po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah specialna vina v steklenicah slovite trdke Gjurro Valjak, Grajska klet v Mariboru. 4686

Šfalerske novice.

š Iz Rogaske Slatine nam poročajo: Te dni je mestna občina ljubljanska določila tu živečemu našemu pesniku Josipu Stritarju kot svojemu častnemr občanu mesečne častne pokojnine 1000 Din. Veliki starček, ki uživa tudi svojo čeprav le skromno državno penzijo po svojih službenih letih, je s tem rešen vseh materialnih skrbi. Čast vsem, ki so se tako oddolžili v imenu domovine! — Zdravilišče je še vedno polno do zadnje — kabine. Za prihodnje leto se namerava ti sitni »stanovanjski mizeriji« odpomoči vsaj z zgradbo »zračnih šatorov«. Število gostov je že doslej doseglo rekord. Med njimi imamo sedaj tu ministre gen. Pešiča, Uzunovića, Srskiča in Jankovića. Človek se mora včasih nasmešiti, ko čita, da ta ali oni potuje tod in tod, pa si ga sreča pred petimi minutami pred tem ali onim vrelcem... — V četrtek zvečer je Nj. Vel. kralj pripeljal sem vojnega ministra v lastnem avtomobilu. Trenutek, ko je izstopal general, je porabil kraljičin pišček »Dudi« in ušel. — V petek zjutraj se je kužek pojavil v drugem nadstropju »Ljubljanskega doma«, hva-

ležno pojedel zemljico, ki mu jo je dala usmiljena sobarica in stekel spet v svobodo. Re-rica ni vedela, da ji je obenem odnesel lepo nagrado, ki je bila določena za njegovo »prijetje« in ki jo je dobil potem manj potreben najditelj. — o —

Gospodarstvo.

g Kmetijski pouk po deželi: Oddelek za kmetijstvo priredi v drugi polovici meseca avgusta sledeča predavanja: v nedeljo, dne 19. avgusta. 1. v Begunjah pri Lescah, o kmetijstvu, Sustić; 2. v Trbojah, o živinoreji, Wernig; 3. v Stranica, o kmetijstvu, Stamberger; 4. v Hotiči, o živinoreji, Vojsk; 5. v Murskih Petrovcih, o sadjarstvu, Pavlica; 6. v št. Jurju ob Ščavnici, o vinarstvu, Matjašič. V nedeljo, dne 26. avgusta. 1. v Ambrusu, o sadjarstvu in krmi, Kafol; 2. v Matjancih, o živinoreji, Pavlica.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo zitu sledeče cene: pšenica 347.50 Din, ječmen 275 Din, oves 275 Din, koruza 270—275 Din, fižol 450 Din, pšenična moka št. 00 587.50 Din, št. 0 575 Din, št. 2 537.50 Din, št. 6 425 do 437.50 Din, mekinje 145 Din. Tendence slaba.

g Cene kolonijalnemu blagu na zagrebskem trgu so bile sledeče: Kava: Rio 7, 35 Din, Rio 6, 35.50 Din, Rio 5, 36 Din, Rio 4, 38 Din, Rio 3, 39 Din, Santos 43 Din, sladkor: kocke 23 Din, kristal 22 Din; riž: Karolina 11.25 Din, italijanski glace 10.75 Din, Burme 7.75 Din, Brack 7 Din, Soje olje v sodčkih 28.50 Din, v zabojih 20 kg.

g VI. vzorčni velesej v Pragi se vrši v dneh od 2.—9. septembra. Trakt se nudi jugoslov. trgovcem najugodnejša prilika za nakup dobrega blaga po solidnih cenah. Vsa pojasnila daje češkoslovaški konzulat v Ljubljani, Breg št. 8, in Aloma Company, d. z o. z. v Ljubljani, Kongresni trg 3.

g Grški državni dolg. Celokupni državni dolg Grške znaša 14.938 milijonov drahem.

g Nemški carinski agio znaša od 15. do 17. avgusta 52,579.000 % v zlatu.

g Izvažanje lesa iz Češkoslovaške. V juniju se je izvozilo 50.000 vagonov. Zlasti narašča izvoz na Nemško in Madžarsko. Izvozni prebitek prvega polletja znaša pol milijarde č. K. Zaradi ogromnega izvoza sirovega materiala zastaja domača lesna in papirna industrija. Medtem ko se je izvoz lesa od 1. 1921 do danes več kakor počvetoril, je izvoz premoga posebno v juniju jako padel. Se nikdar, kar Čehi premog sploh izvažajo, se ni dogodilo, da bi izvoz lesa presegal izvoz premoga. Letos pa je bil izvoz lesa za 9000 vagonov večji kakor izvoz premoga. Vse dosedanje rekorde, ki so se gibali okoli 30.000, je prekosil letošnji izvoz v juniju za 20.000 vagonov. Zanimivo je dejstvo, da je izvoz narasel zlasti v one države, katere imajo najslabšo valuto, kakor na: Nemško, Madžarsko in v Avstrijo. V juniju t. l. so kupili Nemci za 100 milijonov češkega lesa in vse pošteno plačali. Za to nemška država ima denar. Les se izvažna na ljubo agrarnikov brez davka, a na izvoz premoga je naložena carina. Res da ogromni izvoz lesa ugodno upliva na češko trgovinsko bilanco, a na drugi strani silno trpi domača lesna in papirna industrija, kar pomeni za narodno gospodarstvo veliko izgubo.

g Statistični podatki o industrijskih podjetjih v Petrogradu. Po provizorični statistiki petrogradskega osrednjega statističnega urada je v Petrogradu 6381 obrtnih zavodov, v katerih je zaposlenih 126.750 ljudi, od teh je 109.480 delavcev pa 17.270 uradnikov. V državnih podjetjih je zaposlenih 107.386 oseb, t. j. približno 85 odstotkov, zasebni zavodi 12.652 ljudi, t. j. 10 odstotkov, združena podjetja pa nekaj malega več kakor 5 odstotkov, t. j. 6719 oseb.

g Letošnja poljska žetev obeta biti po izjavi poljskega finančnega ministra izredno dobra.

BORZA.

Zagreb, 13. avgusta. (Sklep.) Budimpešta 45—47, Berlan 25—32, Italija 4.03—4.05, London 435—436, Newyork 94.50, Pariz 5.47, Pra- ga 2.725, Dunaj 13.20—13.30, Curih 17.25 do 17.35. — Dolarij 92.50.

Curih, 13. avgusta. (Sklep.) Budimpešta 0.35, Berlin 0.145, Italija 23.45, London 25.25, Newyork 552.50, Pariz 30.75, Pra- ga 16.20, Du- naj 0.7725—0.775, Sofija 4.80, Zagreb 5.85, Varšava 0.25.

Ljubljanske novice.

Ij Stadion. Delo v Stadionu izvrstno napreduje. Zlasti včeraj, ko so poprijelo žilave mišice krepkih vrhničarjev in Horjulcev, je bil dnevni uspeh nenavadno velik. Pa tudi večerni kuluk ljubljanskih starešin in drugih prijateljev — celo na gumijevih vozovih se jih je pripeljalo — je bil kar moč živahen in izdaten. Še stare mamice so pograbile lopato in kramp in potiskale samokolnice. — Danes, v torek, se večerni kuluk začne že ob petih. Gospodje pa, ki so prosti že ob eni ali dveh, naj izvolijo čim prej začeti, ker gre delo vse drugače od rok, če si zaviše rokave nekaj navdušenih pesti in začne namesto peresa vihteti težko orodje.

Ij Parostos za kraljem Petrom. Danes, dne 14. t. m. ob 9. uri dopoldne se vrši parastos za pokojnim kraljem Petrom. Po-

krajinska uprava za Slovenijo je načelstvu gremija naročila, da morajo biti za časa parastosa od 9. do 11. ure dopoldne vse trgovine zaprte.

Ij Odbor zveze bivših salezijanskih gojen- cev vabi sotrudnike okoliša Mlad. doma nočjo v torek dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer na po- govor v zavedi tombole.

Ij Kavarna »Leon« se preseli z današnjim dnem v svoje nove, zelo okusno urejene pro- store v Kolodvorski ulici št. 29, kjer se bo iz- vrševal tudi gostilniški obrat. Več o tem pove današnji oglas.

Ij Otvoritev začasne pošte in telefona »Ljubljana vel. semenja«. Na razstavišču III ljubljanskega velikega semnja se otvori ta- di letos začasna pošta in telegraf z nazivom: »Ljubljana vel. semenj«. Pošta bo poslovo- la od 31. avgusta 1923 do vštetelega 12. sep- tembra 1923. Ta pošta bo prejemala navadne in priporočene pisemske pošiljke, vrednost na pisma, poštne nakaznice, čekovne polo- nice in brzojavke. Razen dveh javnih tele- fonskih govorilnic bo imelo semjnišče tudi lastno telefonsko centralo. Uradne ure pri tej pošti se določijo takole: za blagajniško službo od 9. do 12. ure in 15. do 17. ure, za drugo poštno službo pa nepretrgoma od 9. do 18. ure. Na razstavnem prostoru bo tudi primerno število pisemskih nabiralnikov, ki se bodo izpraznjevali po potrebi vsako uro. Pošta bo imela vsak dan večkratno zvezo s pošto Ljubljana 1 in bo poslovala kot oddelek te pošte. Poštne pošiljke, ki bodo oddane na sejmski pošti, bodo opečata- ne z žigom, ki ima besedilo: »Ljubljana vel. semenje«.

Ij Vročekrvneži. V soboto okrog polnoči je naenkrat vse oživel v kavarni »Zvezda«. Gostje so se stopili med seboj in klicali: »Dol z radikalii!« »Dol z Orjunoi!« palice in stekle- nice so pele po glavah in okoli glav. Med splošno gnačo je Orjunc M. P. grabil za re- volver, a pri tem j dobil s steklenico po vratu in kri je brizgala okoli. Ranjen je bi- tudi še neki g. S. Policija je bila brez moči. G. Krapež je hotel miriti, a pri tem j je sam skupil. Največjo škodo ima pa počilni na- takar.

Ij Policijska kronika. Tone K. je v Pirna- tovi gostilni napravil za 62 K cehe. Ker ni imel denarja, je pobegnil in se skril za ograjo, a Pirnatovi so ga izsledili ter izročili policiji. — Vsed nagle vožnje s kolesom bo več kolesarjev polcijsko kaznovanih kakor tudi več voznikov, ker so vozili brez luči.

Ij Mleko prodajajo sedaj v nekaferih ljub- ljanskih mlekarnah po 12 in 14 kron liter. Upa- mo, da jim slede kmalu ostale ljublj. mlekarne.

Prosveta.

pr Gornja Savska dolina. Pod tem naslo- vom je izdala »Jugoslovska zveza za tujski promet« zelo lično in z lepimi ilustracijam opremljeno knjižico o lepotah gornje Savske doline v srbohrvatskem jeziku (v latinici). Dobi se pri »Tourist-Office« v Ljubljani.

pr Krekovi izbrani spisi, I. zvezek. — Knjiga se dobi razen pri Novi založbi v Ljub- ljani, Kongresni trg 19, ki je prevzela knjigo v komisijo, sedaj tudi že v teh-le knjigarnah Jugoslovska knjigarna v Ljubljani, Gori- čar & Leskovšek v Celju, Weixl v Mariboru, Horvat v Novem mestu, knjigarna tiskarne Sava v Kranju, Narodna knjigarna v Gorici in prodajalna Kat. tiskovnega društva v Gorici. — Vsem, ki se za knjigo zanimajo, sporočamo, da se z malo izjemami knjiga doslej sploh ni pošiljala na ogled. Kdor jo želi dobiti na ogled, naj se obrne na Novo založbo v Ljubljani. Na roča se pa knjiga lahko pri vsaki knjigarni (Cena 45 Din za brošuran izvod, 56 Din za fino vezano knjigo. Po pošti 2 Din več.) Društvo Dr. J. E. Krek, ki je knjigo založilo, nima prav nikakih rednih dohodkov, pač pa znatne izdatke z vzdrževanjem hiše, ki tvori Krekov muzej. Doslej se z malo izje- mami še ni nikdar obračalo na širšo javnost s prošnjami za podporo. S to knjigo je hotel naša javnost dokazati, da res dela, in po- poro zaslužiti. Knjigo je izdalo društvo seveda z denarjem, ki ga je dobilo na posodo in o- katerega plačuje obresti. Kdor knjigo naroči, podpira s tem tudi potrebno kulturno društvo. — Društvo Dr. J. E. Krek.

pr »Dalmacija«. Prejeli smo: Nakladom Splitske sekcije Udruženja jugoslavenskih in- ženjera i arhitekta izdana je spomen-knjiga »Dalmacija«. Knjiga je posvećena kongresu pomenutog Udruženja, koji se imao održati nedavno u Splitu, a koji je odgodjen za sep- tember ove godine. Sadržii u 374 str. birano gradivo iz svih područja kulture i privrede te u punom svetlu predstavlja Dalmaciju, o kojoj je u svim napisima riječ. Požrtvovnim nasto- janjem Splitske inženjerske sekcije objelodane- njena je ova vrlo potrebna knjiga, baš u ovi- doba, kada se interes za naše Primorje sve- više razvija. S težnjom da popularizuju Dal- maciju, iznjevši njeno prirodno bogastvo i njene potrebe, inženjeri Dalmacije poduzeli su ovo izdanje jedino u cilju, da najprije svojim kolegama iz cijele države a zatim široj na- šoj i inostranoj javnosti preže knjigu, koja će po- služiti u punom smislu riječi kao dobar infor- mativni priručnik. Tehnički dotjerana, na fi- nom papiru, sa preko 30 tablica i slika se do- biva kod Sekcije Udruženja inženjera i arhi- tekta u Ljubljani. — Toplo priporočamo to- lepo in sijajno opremljeno knjigo o Dalmaciji

Cerkveni vestnik.

c Križanska moška in mladeniška Marijina družba ima na jutrišnji Marijin praznik, dne 15. t. m. zjutraj ob 6. uri sv. mašo s skupnim sv. obhajilom, popoldne ob 6. uri pa redni shod.

c Marijina kongregacija za moše in mladeniče pri sv. Jožefu ima na praznik, 15. t. m. ob pol sedmih zjutraj v kongregacijski kapelici pri č. oo. jezuitih sv. mašo in skupno sv. obhajilo.

Orlovski vestnik.

Naraščaj o priliki kat. shoda vsled zelo skrcenega časa, ki je na razpolago za naš nastop, ne bo nastopil.

Spored javne telovadbe na »Stadionu« dne 26. avgusta bo v glavnem sledeč: 1. Člani: proste vaje za l. 1923. — 2. Člani: lahka atletika. — 3. Članice: proste vaje za l. 1923. — 4. Člani: orodna telovadba. — 5. Člani: skupne proste vaje.

Prehrana. Za Orle in Orlice bo pripravljena skupna prehrana na dvorišču Gospodarske zveze; ta prostor je zelo ugoden zato, ker je blizu »Stadiona«. Cene so sledeče: večerja v soboto zvečer (25. avgusta) 6 Din, zajutrek v nedeljo zjutraj 5 Din, kosilo v nedeljo opoldne 9 Din. Odseki in krožki naj na prijavnih sporočilih koliko večerij, koliko zajuterkov, koliko kosil žele. Naroči se lahko poljubno vse troje ali samo eno ali dve. Naročilu odgovarjajoč denar naj se pošlje po položnici »Prehrana« s prijavnico do 19. t. m. na O. P. Na poznejša naročila in na prijavnice brez denarja se ne bomo ozirali.

Po doposlani prijavnici dobi odsek toliko belih, rdečih in rumenih listkov, kolikor posameznih porcij je naročenih in plačanih. Te listke naj odsek razdeli naročnikom, ki bodo dobili naročeno porcijo proti oddaji odgovarjajočega listka. Skupna prehrana ni obvezna, pač pa se prav zelo želi. Za soboto opoldne naj prinese jedila vsak seboj.

Za vse informacije se obrnite takoj na O. P., da si boste popolnoma na jasnem, predno greste od doma. Posebno odsekovni načelnik in predsednik morata biti o vsem poučena.

Fantovski večer šentjakobskega »Orla« se vrši danes ob 7. uri zvečer na »Stadionu«. Udeležba je za vse člane obvezna. Vabijo se tudi podporni člani, da se večera po možnosti vsi udeležijo.

ORLOVSKI NASTUP U ZAGREBU.

Prvi dan iza Euharistijskega kongresa, to je 20. avgusta popodne, održat će naši Orlovi javni orlovski nastup u Zagrebu. Sudjeluju u raznim slikovitim gimnastičkim vježbama mnogi orlovski odsjeci iz hrvatskih krajeva. Izabrani odsjeci izvodit će vježbe na spravama. Na vježbalištu bit će mjesta za 2000 gledalaca.

Tom će prilikom najbolje moći prosuditi, koliko je dosada napredovao mladi orlovski pokret među Hrvatima. Kako taj pokret uživa velikih simpatija i među širokim slojevima naroda, ima nade, da će ovaj nastup biti ujedno i velika manifestacija katoličkoga pokreta među omladinom.

Vježbe prati velika vojnička glazba. Ulaznice mogu se već sada osigurati kod Orlovskog Podsaveza u Zagrebu (Kaptol br. 27).

Ta orlovska vježba nije u okviru priredbe samog Euharistijskega kongresa, ali će ipak sve učesnici toga kongresa imati prigodu, da tu vježbu posjete i da tako izjave svoje simpatije našim vrlim Orlovima, toj mladog prodornog četiri katoličkoga pokreta.

Kao posebna tačka na tom nastupu sudjeluje vrsta Jugosl. Orlovsk. Zveze, koja je odlično zastupala Orlovstvo na međunarodnom natjecanju u Parizu. Bog živi!

Dijaški vestnik.

d »Slomšek, društvo mariborskih bogolovcev«. Katol. shod Za člane, ki so se prijavili za katoliški shod, so merodajne določbe »Dij. pripravljalega odbora« (glej »Slovenec« z dne 5. avgusta). Izkaznice naročite vsi pri pristojnem župnem uradu (telovadci pri odsekih. Kdor reflektira na hrano in stanovanje, naj pošlje na naslov: Evgen Cuderman, Ljubljana, Soteska 6, tolikokrat po 15 Din, kolikor dni hoče imeti hrano. (Na zadnjo stran položnice naj zapiše, kateri so ti dnevi.) — Tečaj na O. P. Posebnih polovičnih vozovnic ni mogoče dobiti. Zato uporabljajte vsi »Dačke legitimacije«. Dogovorite se in zberite v skupine po 5 oseb. Tudi v Ljubljano in nazaj se vozimo skupno z »Dačkimi legitimacijami«, ker izkaznice za katoliški shod za celotno vožnjo ne bodo uporabne. (Dobile se bodo namreč le celotne vozovnice na vstopni postaji, ki bodo valjale tudi za nazaj). Najprimernejši vlaki za Oljko so: iz Ormoža 8.12, iz Pragerskega 10.20, iz Celja 15.30. Držite se tehi! Dan prihoda: ponedeljek 20. avgusta. Na svidenje! Bog živi! — Vodja.

Veliko pisavo (za drž. in odvet. pisarne) ima »Stoewer«. Zastop Ljublj., Selenb. ul. 6-1.

Turistika in sport.

Spilski Hajduk igra v soboto 18. in v nedeljo 19. avgusta s nogom. tekmi z Ilirijo v Ljubljani. Ilirija se pogaja nadalje za gostovanje SK Bačke, prvaka Subotice.

Plavalna tekma, ki se vrši jutri 15. t. m. ob 14.30 uri na prostoru Ljublj. SK na Ljubljani, bo podala pregled naših najboljših plavčev. Prijavljene so doslej najboljši moči Ljublj. SK, SK Ilirije, nekaj plavčev SK Primorja, prvi so se prijavili tudi plavci iz Maribora in Celja. Tekma predstavlja torej pravo preizkušnjo pred slovenskimi in jugoslovanskimi prvenstvenimi meetingi, ki se vrše 26. t. m. in 2. sept.

Prijave za plavalno tekmo, katero priredita dne 15. t. m. LSK in SK Ilirija na Ljubljani, se sprejemajo še danes do 18. ure v trgovini J. Gorec, Dunajska cesta. Tekma je dopustna za vse plavčaje (moške in ženske) ne glede na to, ali so vključeni v sportnih klubih ali ne.

Plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije se vrše 1. in 2. septembra na Sušaku in ne v Splitu, kakor je bilo prvotno določeno.

Hazena praške Slavije v Ljubljani. Ženski rokomet (hazena) je dosegel letos v naši državi tako velik razmah, da ga je smatrati za najbolj razširjen sport poleg nogometa. Tudi v tej grani sporta so nam bili učitelji Čehi. V Ljubljani je nastopila v tem idealnem ženskem sportu, ki je dostopen tudi najširšim slojem, letošnjo pomlad stagnacija, ki se je izrazila posebej v porazih naše Ilirije v Belgradu. Situacija se je v zadnjih mesecih vendarle zelo izboljšala in Ilirija je pridobila za dve tekmi v Ljubljani glasovito praško Slavijo. Družina Slavije dospe v Ljubljano danes ob pol 17. uri iz Zagreba ter igra jutri in pojutrišnjem na igrišču Ilirije obakrat ob pol 19. uri, dve tekmi z našo Ilirijo. Drugi dan nastopi proti Slaviji event. reprezentančna skupina Ljubljane.

Olimpijski dan. Dne 16. septembra t. l. priredi Jugoslovanski Olimpijski odbor, podoktor Ljubljana, v zvezi s Sportno zvezo olimpijski dan po vsej Sloveniji. Isti dan se vrši olimpijski dan tudi po vsej ostali naši državi ter se bo zbiralo povsod za olimpijski fond, iz katerega se bo poslalo naše tekmovalce na bodočo olimpijado, ki se vrši prihodnje leto v Parizu. Sportna zveza priredi ta dan tudi javno tombolo, na kar že danes opozarjamo vse ostale organizacije, da termin upoštevajo.

Jubilejna kolesarska medklubska dirka, katero priredi klub Kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani v sredo dne 15. avgusta na progi Ljubljana—Grosuplje—Krka—Stična—Višnja gora—Ljubljana—Kranj—Radovljica—Lesce—Bled. 136 km bo eden najzanimivejših športskih dogodkov v letošnji sezoni. Prijavljeni so najboljši dirkači cele Jugoslavije, n. pr. Dukanovič, Šostarko, Pavlijo, Cesarec iz Zagreba, Kosmatin, Goltes, Šiško, Škrajnar, Bar iz Ljubljane ter mnogo drugih, kateri pridejo v poštev kot nevarni tekmeči omenjenim. Start je ob 7. uri zjutraj na Dolenjski cesti pred kolodvorom. Cilj na Bledu pred hotelom »Beograd« približno ob 11. uri.

Vodstvo kluba kolesarjev in motociklistov »Ilirija« javlja, da se bo nahajala glavna kontrola ob priliki jubilejne kolesarske dirke na Kongresnem trgu pred godbenim paviljonom ter dospejo prvi dirkači okrog 9.15 do 9.30 dopoldne. Slavno občinstvo se naproša, da se v sledečih ulicah Karlovska cesta, Florijanska ul., Sv. Jakoba trg, Cojzova, Emonska, Vegova, Šelenburgova, Dunajska, Gospodarska in Celovska cesta, blagovoli pokoravati rediteljem ter s tem pripomoči do čim gladkejšega prehoda skozi mesto. Istotako se skoz mesto vozi strogo po cestnem polic. redu, S. K. »Primorje« in S. K. »Ilirija« se naprošajo, da stavijo nekoliko svojih članov na razpolago za vzdrževanje reditelstva v mestu. S. K. Jadran za vzdrževanje reda pri prehodu skozi šiško. Imenovani klubi so naprošeni, da pošljejo svojega delegata na sestanek, kateri se vrši danes v torek ob 7.30 na vrtni restavraciji »Novi svet«.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani. Povodom Jubilejne medklubske dirke se vrši danes v torek ob 20. uri pozdravni večer na čast došlim kolesarjem in sportnikom iz Hrvatske na vrtni restavraciji »Novi svet«. Darila za dirke so izpostavljena v konfekcijski trgovini g. Drago Gorupa v Prešernovi ulici.

Poizvedovanja.

Izgubil se je v soboto zvečer od 9. do 10. ure zavitek, v katerem so bile zavite moške hlače, vredne 2000 K. Kdor najde, se prosi, da odda v delavnici Kuštrina na Rimske cesti št. 2. Izgubil jih je delavski pomočnik, ki je velik revež.

Našla se je na kolodvoru orlovska izkaznica na ime Majcen in manjša vsota denarja. Dobi se pri g. Bezek, Črnuče 12.

KUPATILO
Pistany
ČEHOSLOVACKA

najboljše zdravilišče za vse vrste revmatizma, ishiasa, vnetja v udih itd. je določilo za goste iz Jugoslavije te-le znižane cene za srednji stan
Popolna oskrba, t. j. stanovanje in trikratna dnevna hrana
Kč. 35.—
Najboljša železniška zveza Ljubljana—Wien—Pistany
Carinsko pregle. — Prijava in pojasnila:
Zastopstvo koj. **ellica Pistany**, Z. greb. Akademski trg 1/II
(od 4.—6.)

**Vseh vrst vino
žganje
špirit**

sirovi gorljivi
iz ARKOVE tovarne
rafinirani 96.7 %, najfinjši, brez vonja,
vedno v skladišču po najnižjih cenah.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.
Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev v Ljubljani,
Kolodvorska ulica št. 18.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:

pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarne stroje popravlja in prenavlja
Ludovik Baraga, Šelenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:

Jean Schreya nasled. Jakob KAVČIČ,
Gradišče št. 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2

SPEDIČIJSKA PODJETJA:

»Čehoslavija« d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463.

Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7—9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNCNIKI:

Mikuš L., Mesni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Fran Erjavec, pri »Zlati lopatic«, Valvazorjev trg št. 7.

ZALOGA POHIŠTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17.

VINEA

d. z o. z.

Ljubljana-Rudnik

Telefon 5-18.

**Generalno zastopstvo
tovarne Arko
Zagreb.**

Tovarna špirta, kvasa,
likerja, konjaka in etra.

Cognac medicinali. Triple Sec Liqueurs.

Služba organista

v TRŽICU se RAZPISUJE. — Nastop s 1. oktobrom. — Plača po dogovoru. Prošnje naj se naslove na: Župni urad v Tržicu.

UČENKA

z dežele s primerno šolsko izobrazbo, poštena in pridna, DOBI TAKOJ mesto v trgovini z mešanim blagom pri LUD. KRAUTSDORFER, LOČE pri Poljčanah.

Kompanjona

za NOVO TOVARNO v večjem mestu Slovenije, s kapitalom Din 500.000 — sprejemem. Jako dobičkanosno brezkonkurenčno podjetje. Lastno tovarniško posloje z vsemi stroji dogotovljeno. — Ponudbe po »NOVA TOVARNA« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Strežnica v bolnici

bratovske skladišnice v Trbovljah

se nastavi v stalno službo z dobro mesečno plačo. Reflektantje morajo imeti večletno prakso in naj pošljejo tozadevna spričevala do 20. t. m. na »Predstojništvo bratovske skladišnice v Trbovljah«.

Blagajničarko

in kontoristinj - korespondentinj sprejme za takojšnji nastop ali pozneje veletrgovina v mestu na Gorenjskem. Le reflektantje z daljšo prakso in najboljimi priporočili, ki so voljne opravljati vsa pisarniška dela, naj pošljejo svoje ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro: »Pridnost in vestnost«. 4820

MEBLOVANO SOBO

za takoj ali s 1. sept. išče bančna uradnica. Ponudbe pod »SOBA« na upravo.

Banatsko moko la.

na vreče in vagonce razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta 33, pri »Balkanu« po najnižjih dnevnih cenah. 3696

RADI SELITVE PRODAM:

deske hrast, javor, češna — in lipa ter — opravo za prodajalno I. CVEK, Kamnik.

KUPIM

kompletne STROJE

ZA PLETENJE VOLNENIH IZDELKOV. Ponudbe z označbo sistema in številke strojev kakor tudi navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »INDUSTRIJA«. Kupim stroje tudi posamezno. 4853

Enonadstropna hiša

v sredini mesta z vpeljano GOSTILNO in TRGOVINO takoj ceno NAPRODAJ. Kupec dobi stanovanje lahko takoj. — Kje, pove uprava lista pod št. 4854.

SVARILLO:

FRANCE KUKEC, mesar in gostilničar v RADEČAH pri Zidanem mostu preklicujem s tem, da nisem plačnik za event. dolg, ki bi ga napravil moj sin FRANC na moje ime ali moj račun. — Toliko v vednost.
RADEČE, 12. avgusta 1923.
FRANC KUKEC.

Generalno reparirani

»Praga« tovarni auto

4 ton, s skoro popolnoma novim gumi-jem NAPRODAJ. — Istotako je tudi na prodaj enak TOVARNI AUTO »FROSS-BUSSING«. — Naslov pri upravi lista pod številko 4864.

ŠPORTNE
in ORLOVSKE ČEPICE

iz suknja in usnja, šivane klobuke ter hišne ČEVLJE izdeluje ALBIN JAZBEC, KRANJ. — Paviljon »L«, št. 464 na Ljubljanskem Velikem sejmu. 4788

OVES -- KORUZO la.

na VREČE in VAGONE razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta št. 33 pri »Balkanu« po najnižjih dnevnih cenah. 3697

Inserati

v »SLOVENCU« imajo
popolen uspeh!

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

PETER KOBAL, Kranj - Slovenija,

tvornica vseh vrst blazin iz žime in morske trave, žimnic na peresih. Specialna tvrdka za izdelovanje garnitur za klube. Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenik! 4621

Zalostnega srea naznanjamo, da je naša preljuba sestra in teta

Alojzija Milavec

danes po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti umrla.
Pogreb bo v torek dopoldne iz domače hiše na pokopališče v Planini.

Planina pri Rakeku, dne 11. avgusta.

Rodbini Milavec in Dolenc.

Prodaja starega železa

v teži 20 ton se bo vršila na postaji Štore v soboto dne 18. t. m. ob 11. uri. — Sklicna cena 25 par za 1 kg.

Obračno računateljstvo južne železnice.

**Otvoritev
nove
kavarne
in
gostilne
„LEON“**

Naznanilo, priporočilo in zahvala.

Cenjenemu občinstvu v mestu in na deželi najvljudneje sporočava, da sva najino že mnogo let obstoječo, dobroznano kavnico „LEON“ preselila s Starega trga št. 30 v Ljubljano

v Kolodvorsko ulico št. 29 v lastno hišo

kjer bodeva nudila p. n. obiskovalcem pristna dolenska, bizijska in ljubljanska vina ter vedno sveže pivo. — Dobe se vsak čas okusna gorka in mrzla jedila iz renomirane kuhinje v največji izbiri in po nizkih cenah. — Po potrebi tudi specialitete. — Solidna, točna postrežba. — Moderni, udobni prostori. — Prijetna zabava. — Vse cenj. goste in prijatelje, katerim se najtopleje zahvaljujemo za dosedanje številni obiski, blagonaklonjenost in zaupanje, prosimo, da nama isto ohranijo tudi v prihodnje, ter se priporočava z odličnim spoštovanjem

Leon in Fani Pogačnik, lastnika.

**Prvovrstno
Vino - pivo
Jestvine
Kava - čaj
Čokolada
Likerji**

Štev. 2468/1923.

Razglas

glede ofertne licitacije za velikoprodajo tobaka.

Na dan 14. septembra 1923 ob 11. uri dopoldne se bo vršila pri Upravi Državnih Monopola v Beogradu in pri Oblastnih Monopolskih Direkcijah v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani (za Slovenijo) in v Splitu javna ofertalna licitacija za izdajo pod zakup dopustila velikoprodaje tobakovih izdelkov po okrožjih, srezih in prodajnih raonih (v Sloveniji za dobo DVEH LET, to je od 1. januarja 1924 do 31. decembra 1925).

Pogoji licitacije bodo stavljeni na vpogled vsaki dan, izvemši nedelje in praznike od 8. do 12. ure v pisarni Uprave Državnih Monopola v Beogradu in v pisarni Oblastne Monopolske Direkcije v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Splitu.

Po sprejemu uslovov se bodo objavili natančnejši pogoji glede licitacije velikoprodaj.

Iz pisarne Uprave Državnih Monopolov,

Odeljenje Prodaje v Beogradu, dne 7. avgusta 1923, br. M Pr. 23.580.

Direktor: MANDELJ s. r.

P. n. Čast nam je naznaniti, da smo sprejeli

**glavno zastopstvo
TVORNICE ŠIBICA**

Vrbovsko d. d.

in Vam ponudimo do preklica prvorazredni proizvod iste, znamke »Juneo« po sledečih cenah, in sicer pri naročitvi:

1 zaboja po 50 paketov po Din 4.300.—	za zaboje
5 zabojev » 50 » » » 4.287.50 »	
10 » » 50 » » » 4.275.— »	
20 » » 50 » » » 4.250.— »	
30 » » 50 » » » 4.225.— »	
60 » » 50 » » » 4.175.— »	

postavno vagon tvornice Vrbovsko, dobavno takoj, plačljivo naprej v gotovini brez odbitka. Gornje cene se razumevajo vključno z monopolno takso.

Prodaja 4 vagonov pragov

za železnico se bo vršila na javni dražbi v soboto dne 18. avgusta 1923 ob 11. uri v Ljubljani glavni kolodvor.

Postaja Ljubljana, glavni kolodvor.

Span ali ekonom

kateri se razume na racionalno vodstvo gospodarstva in je že vodil manjša gospodarstva, eventualno gojenec kmetijske šole, ki pozna razmere na štajerskem, DOBI MESTO na GRAŠČINI pri CELJU (okoli 80 — 100 oralov). — Stanovanje in deputat v naravi po dogovoru. — Ponudbe z naznanilom plače in dosedanjega službovanja je poslati pod br. »ZA-366« na PUBLICITAS d. d. oglasni zavod, ZAGREB, Gunduličeva ulica 11.

Palma

Ne na nisko ceno
temveč na kvaliteto

morate paziti kadar kupujete gumi
potpetnike. Zahtevajte od Vašega
črevljara izrečno Palma kaučuk pete
in potpetke.

Lud. Baraga, Zelenburgova
ulica št. 6/1.

Bronaste zvonove vlija

najceneje in z dobavnim
rokom od 2 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna
Št. Vid nad Ljubljano.

„VESNA“

Brata POHLIN I. dr.

TVORNICA: vlasnice, kljukice, rinčice
za čevlje, kovinske gumbe itd.
Ljubljana I, poštni predal 126
sprejema vsa naročila, ki se takoj in
v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte
vzorke in cenik. Pri večjih naročilih
popust.

Banatsko pšenico la.

razprodaja na vagone, paritet vsa-
ka postaja v Sloveniji, M. BIELIC,
Dunajska cesta 33, pri »Balkanu«.

Za žejo

so najboljši Maršnerovi šumeči limonadni
BOMBONI Dobijo se povsod, na debelo
pa pri tvrdki JOS. VITEK, Ljubljana,
Krekov trg št. 8 (zraven Mestn. doma).

Proda se:

Puch-motor 2½ H. P. in
pomožni motorji znamke Co-
ckerell ¼
H. P. po nizki ceni. — AVTO FLOR-
JANČIČ, LJUBLJANA.

**Stalne cene pod svetovno
pariteto ob največji izbiri**
za vse vrste blaga

V.

**MEDNARODNI
DUNAJSKI VELESEJEM**
2. — 8. SEPTEMBRA 1923

Pojasnila daje:

WIENER MESSE, WIEN, VII.,

kakor tudi zastopstvo:

LJUBLJANA, Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.

Ne VIII 167/23.

4752

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri okrajnem sodišču v Ljubljani je po prošnji lastnikov Franceta Janca in Osvalda Pengova iz Smarja - Sapa, naprodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina, in sicer vlož. štev. 47, kat. obč. Smarje, hiša z dvoriščem in gospodarskim poslopjem v Smarju, št. 19, kjer se izvršuje gostilniška obrt in se nahaja trgovina z mešanim blagom, tik glavne ceste, 7 parcel njiv, 1 pašnik, 2 gozdni parceli, 1 travnik, za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 300.000 Din. — Dražba se bo vršila dne

3. septembra 1923 ob 10. uri dopoldne

pri podpisnem sodišču, v sobi štev. 38. Vsak ponudnik mora založiti pred pričetkom dražbe vadij 30.000 Din.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez oziroma na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti v gotovini v 14 dneh po domiku pri sodišču, do takrat pa se mora obrestovati s 6%.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpis. sodišču v sobi št. 33.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 13. julija 1923.

Vam li izpadajo lasje, imate li prhljaj ali srbež na glavi? — POSKUSITE TOREJ Z
Dr. Dralle-jevo brezovo vodo.
ZADOVOLJNI BOSTE.
Glavna zaloga za razprodajalce:
Oddelek Jurij Dralle. —
„ISIS“ d. d. Zagreb, Palmotičeva 66.

Ivan Zakotnik

mesni tesarski mojster Telefon št. 379.
Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; štropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, Jezov, mlinov.
Parna žaga. **Tovarna furnirja.**

Trgovci posetite!

VI. VZORČNI VELESEJEM V PRAGI
od 2. do 9. septembra

Znižana vožnja na jugoslov. in čehoslovaških železnicah.

Znižana pristojbina za vizum.

Direktni posebni vlaki med Prago in Ljubljano.

Pojasnila daje:

ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT, LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 8.

Pojasnila daje:

ALOMA COMPANY d. z o. z., LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.